

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, SEPTEMBER 10, 1947

LETO XLIX-VOL. XLIX

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

KAKO SO IZZIVALI KOMUNISTIČNO "PRAVICO." V procesu Nagode — Furlan smo že povedali, kako je Nagode sam zaničeval vladajoče komuniste. Pa so se podobno izražali o vladajoči kliki tudi drugi obtoženci. Tako je Zupan nekoč zapisal o komunistični vladi: "Brezmejna neumnost ksihtov demokratskega 'ljudskega' upravnega aparata." Če to ni razkalitev, kaj je še potem? In drugi obtoženeц Kavčnik je pisal, da je največje narodno izdajstvo Osvobodilna fronta.

Tudi imenovani Nagode je mislil podobno o Osvobodilni fronti. Zapisal je takole: "Propaganda Osvobodilne fronte je barabska do dna."

VOHUNSTVO. — Beseda vohunstvo se sliši tako mogočno kot beseda izdajalstvo, zato so to besedo gonili pri tej razpravi prestopano. In kaj je vse vohunstvo? Inž. Nagode tu so očitali, da je pošiljal poročila zaveznikom med vojsko v London. Delali za zaveznike je torej vohunstvo.

UBOGA VODETOVA. — Ta učiteljica je bila od Nemcev med vojsko internirana v Ravensbrücku. S tem je menda dovolj dokazala, da je za zaveznike. Iz nemške internacije je sedaj prišla v jugoslovan-

sko ječo. In veste nad katerim njenim grehom se je komunistični sodni dvor najbolj pohujševal? Ona je iz ljubljanskega dnevnika "Slovenca" prepisovala, kaj je ta pisal med vojsko o grdobijah Osvobodilne fronte. Sedanjí režim hoče, da bi se vse pozabilo, kar je partizanov roparstvo počelo proti domačemu ljudstvu, da je moglo priti do oblasti. Če kdo te hudobije partizanov zapisuje in zbira, je vohun.

STRASEN VOHUNSKI GREH je zagrešila vpokojena učiteljica Hočvarjeva. Ta je sprejela in oddala naprej paket, v katerem je bila komunistov sovražna literatura zlasti izrezki iz tujih listov. Jugoslavija se boji vsakega pohujšanja svojih komunističnih vernikov in zato je velik zločinec, da vohun, kdor spravi kaj pohujšljivega a protikomunističnega branja čez mejo.

NAGODE O DOMOBRANCIH. — Inž. Nagode je bil tako evropski, da je mislil, da se da OZNI kaj skriti. Tako je pisal o raznih stvarih svoj zapisnik. Ta je prišel, Bog ve po kakih potih, v roke OZNE. Ta zapisnik je seveda naravnost žalitev vseh titovskih čustev. Celó o domobrancih ima ta Nagode (Dolje na 3. strani)

Vlada je preplačala za pol milijona pri vojnih naročilih

Kongresni pododsek je začel čekirati vsa vojna naročila

Washington. — Kongresnik George Bender iz Ohio trdi, da je vlada preplačala vojna naročila za približno \$500,000,000. Kongresni pododsek je začel čekirati vojna naročila hoteč doznati, ako je bilo pri tem kaj sleparije. Kongresnik Bender je član tega pododseka.

Bender je rekel, da je vladni pregledovalni urad že čekiral nekaj vojnih naročil in da se je že pri prvih pronašlo sleparije in preplačila za več kot \$6,000,000. To številko je vzel Bender za podlago ko je rekel, da je vlada preveč plačala pri vojnih naročilih za pol milijona dolarjev.

Ta pododsek bo zahteval, da vlada zahteva preveč plačan denar nazaj. Ako vlada tega denarja ne bo dobila v teku šestih tednov, je rekel Bender, bo pododsek poklical predse zastopnike posameznih kompanij ki so prejemale največ nezasuženega denarja. Ti zastopniki bodo morali dokazati, zakaj nočejo njih firme vrniti denarja, ki so ga prejele od vlade ne da bi bile za to upravičene.

Preiskava bo obsežna ker je iz knjig razvidno, da se je vlada pobotala v 318,000 slučajih ko je odpovedala vojna naročila za \$8,000,000,000.

Uradniki pri AFL bodo podpisali afdavite, da niso komunisti

Chicago. — William Green, predsednik AFL, je izjavil da bodo vsi odborniki njegove unije podpisali izjavo da niso komunisti, kakor to zahteva nova delavska postava. Prej je bilo rečeno, da ne bodo podpisali nobene take izjave, češ, da je to razaljenje njih časti.

Uradniki unije CIO niso še rekli, če bodo podpisali. Več jih je pa že reklo, da ne bodo podpisali. Toda začele so se že oglašati lokalne unije, da naj podpisajo, ker sicer izgubijo unije pravico do vladnega posredovanje pri kolektivnih pogajanjih z delodajalcem.

Poljska je obljubila manj napadov

Varšava. — Ameriški poslanik na Poljskem, Stanton Griffis, se je pritožil pri poljski vladi radi neprestanih napadov v poljskem časopisju na Zed. države. Poljska vlada je obljubila, da bodo napadi ponehali.

PUCEL JE VZEL DRUŽINO BREZ DOMA POD STREHO

Mr. in Mrs. James McDaniels sta živelá s svojimi 4 otroci v Kirtland parku koncem 49. ceste ob jezeru. Več kot 6 tednov niso spali že v postelji. Za njih težave je zvedel županski kandidat Pucel in je vse vzel pod svojo streho.

Pucelovi hčeri, Loretta Ann in Rita Theresa, 12 in 9 let stari, sta se preselili k stari materi na 4620 St. Clair Ave., v njih sobo je pa Mr. Pucel začasno nastanil to družino brez doma.

Družina McDaniels ima vsega skupaj 10 otrok; šest jih živi pri raznih ljudeh po mestu, štirje so pa pri starših. Zdaj, ko se jih je usmilil Mr. Pucel in jih vzel pod streho, so se začeli oglašati tudi drugi, da bi jim dali stanovanje, ali razvzeli posamezne otroke.

Senator Taft je na potovanju po zapadu, da sliši mnenje

Columbus, O. — Ohijski senator Taft se je podal na obhod po zapadnih državah, da zve od politikarjev mnenje glede njegove kandidature za predsednika Zed. držav. Na potu bo kakih 25 dni. Enkrat v oktobru pričakuje, da bo Taft javno izjavil, če bo drugo leto predsedniški kandidat republikanske stranke ali ne bo.

Republikanski voditelji v Ohio trdijo, da so dobili poročila iz raznih zapadnih držav, da stoji stvar za senatorja Tafta zelo dobro.

Senator Taft je rekel, da nova delavska postava, katere je on koavtor, ne bo sporna točka v predsedniški kampanji drugo leto. Dve točki v novi postavi sta, je rekel senator, proti kateri najbolj vpijejo: prepoved za dajanje v politične svrhe iz unijskih blagajn in prisiljena izjava unijskih uradnikov, da niso komunisti. Toda proti nobeni teh točk ne bo upal nihče javno nastopiti in jih pobijati, je izjavil Taft.

ZA PRIHODNJO NEDELJO VABI VSE SVOJE PRIJATELJE FATHER ANDREYNA ZABAVO

Prihodnjo nedeljo bodo imeli farani žalostne Matere Božje v Peninsula, Ohio svojo običajno jesensko zabavo; pripravili bodo sijajno pojedino z okusnim roast beefom. Tam župnikuje prijazen Father Andrey bivši kaplan pri sv. Vidu v Clevelandu.

Ker je bilo slišati, da bo večja udeležba iz Clevelanda in ker nekateri nimajo svojega vozila se je zopet naročilo avtobus, ki bo odpeljal izpred Cimpermanove prodajalne točno ob 12:30 popoldne. Vožnja stane na oba kraja \$1. Toda vozni listek si morate preskrbeti najkasneje do sobote pri Miss Jean Blatnik, 1026 E. 71. St. tel HE 6905.

Father Andrey je zagotovil, da letos ne bo treba nikomer stati v vrsti za kosilo, kot je bilo to prošle leto, ker bodo imeli zdaj drugačen sistem. Vsi ste prijazno vabljeni; kosilo bodo servirali od polne pa do 6 zvečer.

V PITTSBURGHU SE JE RAZLETELA LADJA, KI JE VOZILA ZLETNIKE

Koliko je bilo pri tem človeških žrtev, še niso doznali. K sreči takrat na ladji ni bilo zletnikov, ampak samo nekaj posadke. Ladja je bila vredna do \$500,000 in je zdaj kup razvalin.

Pittsburgh, Pa. — Včeraj se je razletela zletniška ladja "Island Queen," ko je bila vsidrana na pomoču v reki Monongahela. Takoj po razstrelbi je začela ladja goreti in je bila kmalu vsa v plamenih od vode do vrha. Ladja je bila zgrajena v pet krovov in je lahko peljala do 1,000 potnikov, dočim je imela 103 moža posadke.

Prva poročila so javljala, da je zgorelo na ladji, ali poginilo v vodi 30 mož posadke. Natančnega števila še niso ugotovili, ker še niso dobili vseh trupel.

V Mercy bolnišnici leži 17 oseb z hudimi opeklinami.

Eksplozija je vrgla v vodo, kjer je vse polno navlake, mnogo mož posadke. Nekateri so sami poskakali v vodo, ki so potem splavali na breg, ali so jih potegnili iz vode.

Prednji del ladje se je pogretil v vodo, ki je tam 9 čevljev globoka. V ta del ladje ni moglo rešilno moštvo, dokler niso pogasil ognja, ki je divjal v notranjosti ladje.

Sodijo, da se je razletela tank z oljem, nakar je izbruhnil požar po vsej ladji. Razstrelba je bila tako silna da je vrglo po tleh ljudi v bližnjih prodajalnah. Kose ladje so našli štiri bloke daleč. V bližini nezgode je bilo parkiranih 70 avtomobilov, od katerih jih je popolnoma zgorelo nad 50.

Na obrežju so takoj prihiteli požarne brambe, ki so brizgale močne curke vode v ladjo. Gasilcem se je pridružila tudi ladja požarne brambe.

Notranjost ladje je vsa zgorela, tudi plesna dvorana. Od goreče ladje je prihajala taka vročina, da je kazal toplomer v ne-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Nazaj v New York — Mrs. Ivanka Zakrajšek, ki je bila v Clevelandu na počitnicah pri svojih prijateljih, je odšla domov v New York. Ob slovesu se želi najtopleje zahvaliti vsem prijateljem za izkazano gostoljubnost in jim kliče priscrcen: Zbogom!

Naj se zglati — Pri Mrs. Cebular, 15420 Lucknow Ave., naj se zglati ona, ki ima številko 19079, ki je bila dvignjena v nedeljo na pikniku SZZ v Euclidu.

Izgubljena ura — Na svatbi zadnje sobote v spod. dvorani SDD na Waterloo Rd. je bila izgubljena ženska zapesna ura. Pošten najditelj je prošel da pokliče EX 5908 ali jo prinese k Steve Kerševan 1285 E. 55. St. in prejme nagrado.

Iz bolnišnice — Frances Miklačić iz 252 Eddy Rd., se je vrnila iz bolnišnice. Prijateljice jo zdaj lahko obiščejo na doma.

Demokratska seja — Slovenski demokratski klub 32. varde ima mesečno sejo jutri večer ob 8. Seja bo v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd. Vsi sedanji člani so vabljeni in tudi novi naj priditejo. Za pregled in oddajo knjig naj bodo navzoči stari in novi odborniki.

Zaroka — Mr. in Mrs. John Pieman, 1245 E. 172. St., naznanjata, da se je zaročila njihova hčerka Rose Ann z Mr. Hubertom Vincentom Silva iz Ashtabula, O. Zaročni prstan je dobila ravno na svoj rojstni dan 31. avgusta.

Na sejo nočoj — Nočoj ob 8 bo seja društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ v navadnih prostorih. Če se članstvo zanima za društveno življenje, naj se udeleži te seje.

Izgubljena očala — Zadnji teden so bila izgubljena očala med 62. in 54. cesto. Če jih je kdo našel naj pokliče IV 0769 John Hegler 18621 Neff Rd.

Nova prodajalna — Gornikovi fantje bodo odprli še eno prodajalno in sicer na 22346 Lake Shore Blvd. Velika odprtja bo jutri v petek in soboto. Vsak je prijazen vabljen, da si ogleda te krasne prostore. Gornikovi imajo prodajalne tu-di na 6217 St. Clair Ave. in na 715 E. 185. St.

MEHIŠKO MESO ZA BEGUNCE V EVROPI

San Antnio. — Ameriška vlada je napravila pogodbo za 1,000,000 funtov mesnih konzerv. Konzerve bo dala neka mehiška firma.

Ameriška vlada bo poslala te mesne konzerve v Evropo za prehrano beguncev in brezdomcev v raznih zavezniških taboriških.

Importirali bodo do 10,000 krojačev

Chicago. — David Dubinsky, predsednik unije izdelovalcev oblek je rekel, da imajo tovarnarji v načrtu da importirajo iz begunskih taborišč v Evropi do 10,000 krojačev.

Republikanci mislijo, da bi z Eisenhowerjem gotovo zmagali

Washington. — Med vplivnimi republikanci se vedno glasneje sliši glas, da bi kandidiral general Eisenhowerja drugo leto za predsednika Zed. držav. General sam je že opetovano izjavil, da ni kandidat, toda drugi trdijo da če bi ga republikanska konvencija nominirala bi kandidaturu sprejel.

Norman Thomas, vodja socialistov in že večkrat predsedniški kandidat, je oni dan izjavil v Wisconsinu, da bi bil Eisenhower za republikance najboljša stava.

Roy A. Roberts, predsednik časopisa Kansas City Star, ki je velika politična moč v zapadnih državah, je imel razgovor z generalom in potem zapisal:

"General Eisenhower noče biti predsednik. Istočasno sem pa jaz prepričan, da če bi se mu nominacija resno ponudila, brez vsakih intrig in pasti, bi general nominacijo sprejel."

Iz raznih naselbin

Great Falls, Mont. — Tukaj je umrl dolgoletni naseljenec Matt Medved, ki je bil pokopan 19. julija. Doma je bil iz Janeževga Brda pri Premu, Notranjsko. Tukaj zapuša žena, sina, sinaha in poročeno hčer, v državi Utah pa brata Jakoba.

Pittsburgh, Pa. — Dne 18. avg. je po daljši bolezní umrl Anton Tomšič, star 55 let, doma iz Podstruj pri Ilirski Bistrici, v Ameriki od 1920. Pred leti je vodil gostilno na južni strani mesta. Tukaj zapuša žena, sina, na hčer in dva brata, v starem pa mater sestro in tri brate, kakor tudi brata v Južni Ameriki. Bil je član SNPJ kakor tudi ABZ, samostojnega društva Orel in Kaf. vitezov sv. Jurija.

AMERIKA REDI ZDAJ ČISTO VSO GRŠKO ARMADO

Atene. — Gen. Griswold, načelnik ameriške misije v Grčiji je povedal, da Zed. države zdaj popolnoma prehranjujejo grško bojno silo: armado, mornarico, letalstvo in orožništvo, vsega skupaj 196,000 mož. Zed. države stane to nekako \$102,000 na dan.

Zed. države so prevzele breme prehrane grške armade od Anglije 1. septembra.

Evropski narodi vprašajo Zed. države 22 bilijonov za obnovo

Pariz. — 16 evropskih dežel, ki so se izjavile za Marshallov načrt, je izračunalo, da bodo potrebovale od Zed. držav \$21,900,000,000 v prihodnjih štirih letih in sicer največ za prehrano ali za sredstva za produkcianje iste.

Poljedelski pododsek teh 16 držav je predložil te številke glavnemu odboru, ki ga je začel včeraj študirati.

Ameriški državni tajnik Marshall je naročil evropskim deželam, naj preračunajo, kaj same lahko zmorejo za obnovo in kaj bodo potrebovale od Zed. držav. Na tem zdaj glavni odbor dela in bo podal svoje poročilo še ta mesec.

Marshallov načrt bi deloval od 1948 do 1952. V tem času bi teh 16 držav potrebovalo za \$32,700,000,000 živil, krme, umetnih gnojil in poljedelskih strojev. Same bi dale teh potrebščin za kakih 6 bilijonov dolarjev. Za nekaj več kot 4 bilijone bi izvozile produktov in za to kupile potrebščin. Tako bi potrebovale še kakih 22 bilijonov da bi se zopet postavile na noge v prihodnjih štirih letih.

Temu treba se privadit' . . . Perky, psiček in Fluffy, mačka, se sprva nista nič kaj prijazno gledala pri skledi, končno pa ste se sprijaznila in sedaj že zadovoljno skupaj srebata mleko iz skupne sklede, kot ju vidimo na sliki. Njiju gospodarica je Mrs. Edward Wear, Sacramento, Kalifornija.

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja
spisal IVAN ZOREC

"E, naj bo, kdor hoče. Pes in mačka, volk in jagnje, kragulj in skrjanec, vsi imajo pravico živeti pod nebeskim stropom."

"Trlep, pravijo, natanko ve, kdo je in odkod je tale deseti brat; samo povedati noče," se je paznik Repnik oglašil počasi in preudarno. "Tudi stiški menihi vedo in ga pustijo na miru. Pustite ga tudi vi. Saj nikomur ne stori nič zalega, dobrega pa dosti, komur le more."

"Čuden je pa vendarle: hodi tiho, kakor bi lovil miši in nenadoma stopi predte, ko misliš, da je kdo ve kje."

Pa res! Kakor bi se bil pogal iz tal, je med njimi stal deseti brat, mož tridesetih let, velik, čvrst, s široko in košato brado, in jih brez besede zaničljivo gledal vse od kraja. "Človek bi mislil, da se odpravi na zbor mož, pa ti pride v drhal klepetavih, opravljenih bab!" je počasi pribiljal. "Prepotoval sem že križem svet, vendar takih burovcov še nisem videl nikjer."

Tlačani so molče gledali v tla, sram jih je bilo in bali so se ga.

A ta jih je spustil z oči in počasi stopil k tistemu, ki je česnal o spoloverstvu. "No, pa vam ne zamerim preveč. Le tebi, prašič, vendarle gre nekaj plačila za spoloverca!" je dejal in mu prislonil tako zaušnico, da se je opravljenec kar zavallil po tleh.

Vsi so otrpnili od zadrege in strahu, nihče se ga še pogledati ni upal.

Pa oni se je že spet obrnil v krdele in mirno vprašal:

"Kaj vam nihče ni zabičil, da molčite in ne govorite, tako na glas? Ali ne veste, da bi kdo od gosposke utegnil prislušovati in ovedeti, kakovega kruha bi ji radi umesili?"

"Kako si noter prišel ti?" se je Repnik domislil. "Mimo straže že ne."

"O ti in tvoja straža!" se je deseti brat smehljaj. "Ali si že pogledal, kako straži? Glej, moral bi. Saj veš, da je tlačan kakor vol, ki je za kaj le, če je tepen."

Repnik je hitel proti izhodu, deseti brat pa za njim. Stražnika sta sede slonela ob vhodu in spala. Prvega je brcnil Repnik, drugega je stresnil deseti brat.

"Aha, glej no!" je Repnik zamolklo revskal. "Prava sta mi, vama se človek res sme zazpatti brez skrbi!"

"Saj nisva spala," sta se izgovarjala. "Gledati nama je le po tistih, ki hodijo noter; kdor je že notri in pride venkaj, nama nič mar."

"Spala sta, ko sem šel noter, spala sta, kb sem se vrnil," jima je deseti brat ometal laž. "V jamo sem potlej prišel drugod," je dejal Repniku. "Tudi druge vhode bi moral zastražiti."

"Kje pa so? A če so, prideda po njih le miška in ti."

"Če hočeš dobro sebi in drugim, stopi po vse tiste, ki so prej imeli tak jezik. Naj stražijo, na zboru vsaj sitnariji ne bodo."

"Trlep bi bil nejevoljen, če bi preveč mož odločil za stražo."

"Pohvali te, ko mu povem, da gosposka že ve za vaš domenek."

"Ve? se je Repnik ustrašil. "Ni mogoče!"

"Saj sem rekel: tlačan mora biti tepen, sicer ga ni dosti prida!"

"Da nas je izdal kdo naših? Povej ga!"

"Grešnika ne izdam, zadosti je, da poznaš greh."

Repnik se ni več upiral, kar brž je stekel po jezičnike in jih razpostavil po volji desetega brata.

"In stražite, ne spite!" jim je ta pretil. "Če koga dobom v dremežu, mu nakanim urokov pri otrocih in pri živini, da se jih ves rod ne otme do sedmega kolena."

Tlačani so molčali in kar trepetali, tako so se ga bali.

"Le pojdi," je pokimal Repniku. "Pojdem še po nekoga, zdaj zdaj pridemo."

Skrivnostnega moža je vzela hostna tema. Repnik se je poslušno obrnil, tudi on se ga je bal.

IV.

Deseti brat ni šel daleč po po hosti. V gošči, zakrivajoči plitvo vrtino, se je ustavil ob ženski in moškem, ki sta molče sedela na kupu stelje.

"No, tukaj sem," jima je šepnil. "Kako ti je, Polona?" je prijazno vprašal priletno, že nekoliko sključeno žensko velike, suhljate postave. "Ali si se odpočila? In kaj zaužila tudi že?"

"Sem, sem, Boštjan," je dejala in vstala.

"Samo vino v buči se nama je ugriznilo od sopare," se je možki njenih let smehljaj; "postalo je taka cukovina, da na-

ju je kar za ušesom bolelo, ko sva se silila z njim po siru, ki si ga nama pustil otodile."

"Pa kaj to — ko bi le že spet od daleč videla Žužemperk!" je starka vzdihovala.

"Boš, Polona, boš," je deseti brat otožno znižal glas, "že jutri pojdemo tja."

"Kaj se ti mara, da hodiš, koder te je volja," je ihtela. "Žužemperka ne pozabi, Boštjan, rodni kraj je tvoje matere in moj!"

"Ne pozabim ga, rajnci materi sem obljubil. Žužemperški grad me bo pomnil, posvetim mu prav v kratkem, samo vaju še prej spravim otdod."

"Nikar, Boštjan, greha ne delaj, krvi ne prelivaj, Bog bi te uradil."

"Anti pokaj mi veliš, naj ga ne pozabim?"

"V mislih so mi tlačani žužemperske graščine. Tvoja mati je bila iz njih, ondo imaš po nji sorodnike. Svetovaj jim, naj ne tišišjo med upornike; nesrečni bi bili še bolj kakor so že."

"Ne bo jih škoda! Matj mi je dostikrat pravila, kako so jo podili od praga in pljuvali za njo, ker sem prav tačas na ta nori svet potoval jaz..."

Z obema rokama si je pokrtil obraz in tiho zaihtel.

"O, hudo je bilo, Boštjan, hudo," je tolažila, "kriv vsega ti stega je bil le grad."

"Posveti mu, izpolni obljubo!" je Polonin spremljevalec ščeval desetega brata. "Kakor sem že trd in star, jaz, glej, ti pomorem, kadar hočeš!"

"Molči, Ilija, molči!" je javekala. "Kako bom brez tebe?" Ilija je umolknil, deseti brat se je zavedel in rekel:

"Pojdimo, čakajo nas!"

Stražnikov pred jamo spet ni bilo. Za skalo sta se tisačala, strohoma gledala v žensko in trepetala.

"Kaj je spet to?" je deseti brat karal. "Kako stražita?"

"Dobro, straživa, samo tistole žensko..." je tlačan šepetal in debelo gledal Polono.

"Kaj ti je storila?"

"Še nič, pa bojim se, da bi mi —"

"Za mejo ob stegneh jo je popoldne metalo," je še drugi tlačan šepetal. "In čudno, prečudno je govorila —obsedena je —"

"A ti prismojen!" je deseti brat revsknil.

"Mir!" je zagrmelo za njimi. Trlep s Hrvatoma jih je preteče gledal. "Polona, ki je z Ilijem molčala do zdaj in mirovala, se je zgenila in zaihtela: "Tako me sprejemajo doma-

či kraji..."

"Stopimo!" je Trlep rekel in se pred njim napotil v jamo. Sitno mu je bilo. Le kaj si Hrva mislita? Škoda, svojim fantom, saj so že odrasli, bi bil moral zaupati stražo.

V.

Tlačani v jami so tiho vreli. Bistra glava jim ni mogla razluščiti, kako je deseti brat smel udariti koga izmed njih,

"Ker mu nihče branil ni," se je star mož posmešnil.

"Če bi kdo menj očital spoloverca, bi ga premikastil še vse drugače!"

"Menj pa se vse tako zdi, da je Trlep veled desetemu bratu, naj si pride posluške vtepat in strahovat nas."

"Morda res. Da bi že prej zvedel, alj smo voljni, prijeti za-

orožje in iti nad gospodo." zaupaš. "Beži, beži! Tak že ni, da bi te tipal po ovinkih. Trlep je likor ga je!" mož, malo je takih, lahko mu (Dalje prihodnjic)

AL ULLE PLUMBING & HEATING CO.

Kopalne banje, closets, sesalke za globoke in plitke vodnjake, za kleti ter circular sesalke, boilerji, avtomatični plinski grelci.

15601 Waterloo Rd. KE 7248
Vse potrebščine za grelne in monerske naprave.

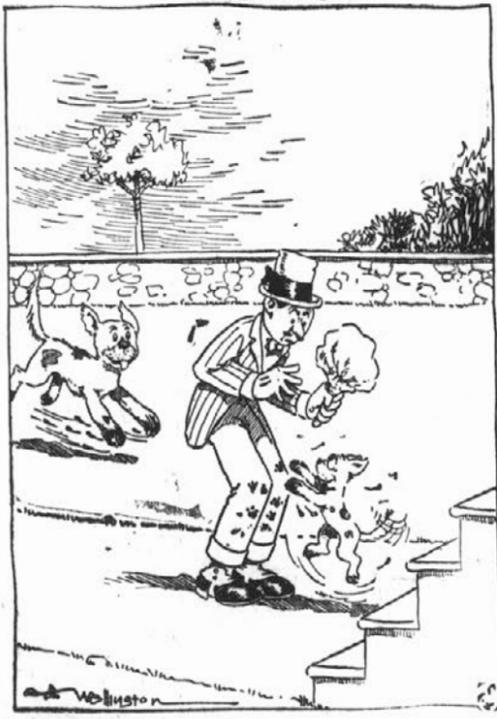
Pozor, slovenski stavbinski podjetniki!

Direktorij Slovenskega Delavskega doma, 15335 Waterloo Road, Cleveland, Ohio, vam daje v naznanje, da je namen zidati drugo nadstropje nad prostori pivnice.

Veak podjetnik ima priliko podati svoj proračun v zvezi s to stavbo. Načrte in specifikacije se lahko dobi pri arhitektu Mr. R. J. Grosel, 1740 E. 12th St. Bldg Cleveland, Ohio, tel. SH 0131.

Za direktorij Slovenskega Delavskega Doma,
VINCENT COFF, tajnik.

—AND THE WORST IS YET TO COME—in najhujše šele pride

VABILO na BANKET

veteranov društva Glas clev. delavcev št. 9 SDZ

V SOBOTO, 20. SEPTEMBRA 1947

V SPODNJI DVORANI SND NA ST. CLAIR AVE.

Pričetek ob osmih zvečer

Vstopnice se dobe do ponedeljka, 15. sept. pri tajniku, 1084 E. 74 St. in pri ostalih društvenih uradnikih.

Na dan banketa se pri vratih oziroma pri blagajni ne bo prodajalo vstopnic. Preskrbite si jih pravočasno! Za postrežbo in zabavo bo najboljšje poskrbljeno. Pridite!

—Vabi odbor.

Za najboljšo delo in zmerne cene pokličite MALZ za vaš radio, pralnik in druge pripomočke za točno popravilo. Vse delo garantirano. Pokličite ENdicott 4808 pridemo zastonj iskat in pripeljemo na dom MALZ ELECTRIC 6902 St. Clair Ave. EN 4808

K. S. K. JEDNOTA
★ ★ ★ ★ ★
POSOJUJE DENAR članom in nečlanom na zemljišča in posestva po 4% obrestil brez kake provizije ali bonusa
★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE
351-53 NORTH CHICAGO STREET
JOLIET, ILLINOIS

NAZNANILO IN ZAHVALA

Potrtega srca in z globoko žalostjo naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je v Gospodu zaspal naš ljubljeni soprog in skrbni oče

JOHN SMERKE

ki je previden z svetimi zakramenti preminul dne 13. julija 1947.

Blagi pokojnik je bil rojen 13. maja 1877 v vasi Srednji Globadol, župnija Mirna peč na Dolenskem. V Ameriko je prišel leta 1899.

Pogreb pokojnika se je vršil dne 18. julija iz hiše žalosti v cerkev sv. Ignacija na West Boulevard.

Pogrebno sveto mašo zadužnico je daroval č. g. Rev. John L. Kelly, in po opravljeni sv. maši zadužnici smo ga v spremstvu pogrebnika Joe Mišencika položili k večnemu počitku na Kalvarija pokopališču.

Prav iskreno se zahvalimo na tem mestu č. g. Rev. John L. Kelly-u za opravljeno sveto mašo zadužnico in pa za lep govor v cerkvi.

Dalje se iskreno zahvalimo č. g. Rev. John Gruss in Rev. Lorence za podelitev svetih zakramentov.

Naša iskrena zahvala tudi vsem onim, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj duše pokojnika.

Najlepša zahvala vsem onim, ki so poklonili toliko vencev h krsti pokojnika ter ga tako okrasili, ko je počival na mrtvaškem odru.

Dalje se zahvalimo vsem, ki so dali avtomobile ob priliki pogreba.

Najlepša hvala pogrebniku Joe Mišencik za vso pomoč in naklonjenost ter za izvrstno urejen pogrebni spreved.

Hvala članom društva Bratska Svernost, ki so čuli pri njem vsak večer in ga potem spremili k večnemu počitku.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od njega in moliti za mir in pokoj njegove duše. Hvala vsem, ki so prišli k pogrebni sveti maši, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala vsem skupaj.

Ti pa, ljubljeni in nikdar pozabni soprog in skrbni oče, dokončaj si Tvoje zemeljsko potovanje in trpljenje. Volja Vsemogočnega je bila, da si moral zapustiti ta svet. V globoki žalosti nad Tvojo izgubo pošiljamo prošnje k Bogu, da Ti podeli večni mir in zasluženi počitek v hladni ameriški zemlji.

Zalujoči ostali:

FRANCES SMERKE, soproga
JOE, JOHN, ANTHONY in FRANK, sinovi
FRANCES in DOROTHY, hčeri
DOROTHY in IRENE, sinahi
JOHN, THOMAS, RICHARD, DAVID,
PHYLLIS in BARBARA, vnuki in vnukinje

Cleveland, Ohio, 9. septembra 1947.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

KAKO SO IZZIVALI KOMUNISTIČNO "PRAVICO." — V procesu Nagode — Furlan smo že povedali, kako je Nagode sam zaničeval vladajoče komuniste. Pa so se podobno izražali o vladajoči klikki tudi drugi obtoženci. Tako je Zupan nekoč zapisal o komunistični vladi: "Brezmejna neumnost kšitov demokratskega 'ljudskega' upravnega aparata." Če to ni razžalitev, kaj je še potem? In drugi obtoženeц Kavčnik je pisal, da je največje narodno izdajstvo Osvobodilna fronta.

Tudi imenovani Nagode je mislil podobno o Osvobodilni fronti. Zapisal je takole: "Propaganda Osvobodilne fronte je barabska do dna."

VOHUNSTVO. — Beseda vohunstvo se sliši tako mogočno kot beseda izdajalstvo, zato so to besedo gonili pri tej razpravi neprestano. In kaj je vse vohunstvo? Inž. Nagodetu so očitali, da je pošiljal poročila zavaznikom med vojsko v London. Delali za zavaznike je torej vohunstvo.

UBOGA VOĐETOVA. — Ta učiteljica je bila od Nemcev med vojsko internirana v Ravensbrücku. S tem je menda dovolj dokazala, da je za zavaznike. Iz nemške internacije je sedaj prišla v jugoslovan-

sko ječo. In veste nad katerim njenim grehom se je komunistični sodni dvor najbolj pohujševal? Ona je iz ljubljanskega dnevnika "Slovenca" prepisovala, kaj je ta pisal med vojsko o grdobijah Osvobodilne fronte. Sedanji režim hoče, da bi se vse pozabilo, kar je partizansko roparstvo počelo proti domačemu ljudstvu, da je moglo priti do oblasti. Če kdo te hudobije partizanov zapisuje in zbira, je vohun.

STRAŠEN VOHUNSKI GREH je zagrešila vpokojena učiteljica Hočevarjeva. Ta je sprejela in oddala naprej paket, v katerem je bila komunizmu sovražna literatura zlasti izrezki iz tujih listov. Jugoslavija se boji vsakega pohujšanja svojih komunističnih vernikov in zato je velik zločinec, da vohun, kdor spravi kaj pohujšljivega a protikomunističnega branja čez mejo.

NAGODE O DOMOBRANCIH. — Inž. Nagode je bil tako evropejski, da je mislil, da se da OZNI kaj skriti. Tako je pisal o raznih stvareh svoj zapisnik. Ta je prišel, Bog ve po kakih potih, v roke OZNE. Ta zapisnik je seveda naravnost žalitev vseh titovskih čustev. Celotno domobranci ima ta Na-

(Dalje na 8. strani)

Vlada je preplačala za pol milijona pri vojnih naročilih

Kongresni pododsek je začel čekirati vsa vojna naročila

Washington. — Kongresnik George Bender iz Ohio trdi, da je vlada preplačala vojna naročila za približno \$500,000,000. Kongresni pododsek je začel čekirati vojna naročila hoteč doznati, ako je bilo pri tem kaj sleparije. Kongresnik Bender je član tega pododseka. Bender je rekel, da je vladni pregledovalni urad že čekiral nekaj vojnih naročil in da se je že pri prvih pronašlo sleparije in preplačila za več kot \$6,000,000. To številko je vzel Bender za podlago ko je rekel, da je vlada preveč plačala pri vojnih naročilih za pol milijona dolarjev.

Ta pododsek bo zahteval, da vlada zahteva preveč plačan denar nazaj. Ako vlada tega denarja ne bo dobila v teku šestih tednov, je rekel Bender, bo pododsek poklical predse zastopnike posameznih kompanij ki so prejemale največ nezastuženega denarja. Ti zastopniki bodo morali dokazati, zakaj nočejo njih firme vrniti denarja, ki so ga prejemale od vlade ne da bi bile za to upravičene.

Preiskava bo obsežna ker je iz knjig razvidno, da se je vlada pobotala v 318,000 slučajih ko je odpovedala vojna naročila za \$8,000,000,000.

Uradniki pri AFL bodo podpisali afdavite, da niso komunisti

Chicago. — William Green, predsednik AFL, je izjavil da bodo vsi odborniki njegove unije podpisali izjavo da niso komunisti, kakor to zahteva nova delavska postava. Prej je bilo rečeno, da ne bodo podpisali nobene take izjave, češ, da je to razžaljenje njih časti.

Uradniki unije CIO niso še rekli, če bodo podpisali. Več jih je pa že reklo, da ne bodo podpisali. Toda začele so se že oglašati lokalne unije, da naj podpišejo, ker sicer izgubijo unije pravico do vladnega posredovanje pri kolektivnih pogajanjih z delodajalcem.

Poljska je obljubila manj napadov

Varšava. — Ameriški poslanik na Poljskem, Stanton Griffis, se je pritožil pri poljski vladi radi neprestanih napadov v poljskem časopisju na Zed. države. Poljska vlada je obljubila, da bodo napadi ponehali.

PUCEL JE VZEL DRUŽINO BREZ DO MA POD STREHO

Mr. in Mrs. James McDaniels sta živela s svojimi 4 otroci v Kirtland parku koncem 49. ceste ob jezeru. Več kot 6 tednov niso spali že v postelji. Za njih težave je zvedel županski kandidat Pucel in je vse vzel pod svojo streho.

Puclovi hčeri, Loretta Ann in Rita Theresa, 12 in 9 let stari, sta se preselili k stari materi na 4620 St. Clair Ave., v njih sobo je pa Mr. Pucel začasno nastanil to družino brez doma.

Družina McDaniels ima vsega skupaj 10 otrok; šest jih živi pri raznih ljudeh po mestu, štirje so pa pri starših. Zdaj, ko se jih je usmilil Mr. Pucel in jih vzel pod streho, so se začeli oglašati tudi drugi, da bi jim dali stanovanje, ali razvezali posamezne otroke.

Senator Taft je na potovanju po zapadu, da sliši mnenje

Columbus, O. — Ohijski senator Taft se je podal na obhod po zapadnih državah, da zve od politikarjev mnenje glede njegove kandidature za predsednika Zed. držav. Na potu bo kakih 25 dni. Enkrat v oktobru pričakujejo, da bo Taft javno izjavil, če bo drugo leto predsedniški kandidat republikanske stranke ali ne bo.

Republikanski voditelji v Ohio trdijo, da so dobili poročila iz raznih zapadnih držav, da stoji stvar za senatorja Tafta zelo dobro.

Senator Taft je rekel, da nova delavska postava, katere je on koavtor, ne bo sporna točka v predsedniški kampanji drugo leto. Dve točki v novi postavi sta, je rekel senator, proti kateri najbolj vpijejo: prepoved za dajanje v politične svrhe iz unijskih blagajn in prisiljena izjava unijskih uradnikov, da niso komunisti. Toda proti nobeni teh točk ne bo upal nihče javno nastopiti in jih pobijati, je izjavil Taft.

ZA PRIHODNJO NEDELJO VABI VSE SVOJE PRIJATELJE FATHER ANDREYNA ZABAVO

Prihodnjo nedeljo bodo imeli farani žalostne Matere Božje v Peninsula, Ohio svojo običajno jesensko zabavo; pripravili bodo sijajno pojedino z okusnim roast beefom. Tam župnikuje prijazen Father Andrey bivši kaplan pri sv. Vidu v Clevelandu.

Ker je bilo slišati, da bo večja udeležba iz Clevelanda in ker nekateri nimajo svojega vozila se je zopet naročilo avtobus, ki bo odpeljal izpred Cimpermanove

V PITTSBURGHU SE JE RAZLETELA LADJA, KI JE VOZILA ZLETNIKE

Koliko je bilo pri tem človeških žrtev, še niso doznali. K sreči takrat na ladji ni bilo zletnikov, ampak samo nekaj posadke. Ladja je bila vredna do \$500,000 in je zdaj kup razvalin.

Pittsburgh, Pa. — Včeraj se je razletela zletniška ladja "Island Queen," ko je bila vsidrana na pomoču v reki Monongahela. Takoj po razstrelbi je začela ladja goreti in je bila kmalu vsa v plamenih od vode do vrha. Ladja je bila zgrajena v pet krovov in je lahko peljala do 1,000 potnikov, dotim je imela 103 može posadke.

Prva poročila so javljala, da je zgorelo na ladji, ali poginilo v vodi 30 mož posadke. Natančnega števila še niso ugotovili, ker še niso dobili vseh trupel.

V Mercy bolnišnici leži 17 oseb z hudimi opeklinami. Eksplozija je vrgla v vodo, kjer je vse polno navlake, mnogo mož posadke. Nekateri so sami poskakali v vodo, ki so potem splavali na breg, ali so jih potegnili iz vode.

Prednji del ladje se je pogrnil v vodo, ki je tam 9 čevljev globoka. V ta del ladje ni moglo rešilno moštvo, dokler niso pogasilili ognja, ki je divjal v notranjosti ladje.

Sodijo, da se je razletel tank z oljem, nakar je izbruhnil požar po vsej ladji. Razstrelba je bila tako silna da je vrglo po tleh ljudi v bližnjih prodajalnah. Kose ladje so našli štiri bloke daleč. V bližini nezgode je bilo parkiranih 70 avtomobilov, od katerih jih je popolnoma zgorelo nad 50.

Na obrežje so takoj prihiteli požarne brambe, ki so brizgale močne curke vode v ladjo. Gasilne se je pridružila tudi ladja požarne brambe. Notranjost ladje je vsa zgorela, tudi plesna dvorana. Od goreče ladje je prihajala taka vročina, da je kazal toplomer v nekem poslopju, 50 jardov proč, 110 stopinj.

Ladja je vozila večerne zletnike po Monongahela in Ohio rekah. Sinoči bi morala zopet peljati zletnike. Lahko se sodi, kaj bi bilo, ako bi nastala taka razstrelba na ladji ko bi bila polna zletnikov.

Wisconsinu bo šel v primarne volitve v aprilu 1948

Washington. — Bivši minnesotaki guverner Harold E. Stassen, ki je edini kandidat za predsednika Zed. držav, ki se je dozdaj za to izjavil bo začel ta mesec z govorniško turo od obrežja do obrežja. V petek bo govoril v Oregonu in bo zaključil na vzhodnem obrežju.

V Clevelandu bo govoril 23. sept. na konvenciji Ameriške evropejske zbornice. Razmotrival bo ameriško zunanjo politiko in problem vretiranja pri Zvezi narodov.

Na 24. nov. bo imel govor v Milwaukee Wis., ko bo naznanil svojo listo delegatov za primarne prihodnjega aprila.

Stassen je izjavil da morejo republikanci upati na zmago prihodnje leto, ako bodo ponudili narodu humanitarni, konstruktivni in liberalni program. Rekel je tudi da ne bi sprejel podpredsedniškega mesta na tiketu Deweyem. Rekel je tudi, da bo pobiral doprinose za kampanjo in sicer od \$1 do \$100 od osebe.

Stassen je prepričan, da ima precej zaslobe v vseh 48 državah. Ni pa še rekel, če bo šel v primarne volitve za delegate kje drugje kot v Minnesoti in Wisconsinu.

Glede nove delavske postave je rekel Stassen, da bo postava v par letih priznana kot dobra postava od vsega organiziranega delavstva.

Ne mara jih več metati iz stanovanj

Grand Rapids Mich. — Konstabiler Schriber se je odpovedal uradu. Rekel je, da se je naveličal metati vojne veterane iz stanovanj.

Predsednik je postal državlján Brazílije

Rio de Janeiro. — Brazilski kongres je sprejel resolucijo, ki imenuje Mr. Trumana, predsednika Zed. držav za častnega državljanja republike Brazílije.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Nazaj v New York — Mrs. Ivanka Zakrajšek, ki je bila v Clevelandu na počitnicah pri svojih prijateljicah, je odšla domov v New York. Ob slovesu se želi najtopleje zahvaliti vsem prijateljicam za izkazano gostoljubnost in jim kliče prisrčen: Zbogom!

Naj se zglaší — Pri Mrs. Cebular, 15420 Lucknow Ave., naj se zglaší ona, ki ima številko 19079, ki je bila dvignjena v nedeljo na pikniku SZZ v Euclidu.

Izgubljena ura — Na svatbi zadnjo soboto v spod. dvorani SDD na Waterloo Rd. je bila izgubljena ženska zapesna ura. Pošten najditelj je prošén da pokliče EX 5908 ali jo prinese k Steve Kerševan 1285 E. 55. St. in prejme nagrado.

Iz bolnišnice — Frances Miklaučič iz 252 Edy Rd., se je vrnila iz bolnišnice. Prijateljice jo zdaj lahko obiščejo na domu.

Demokratska seja — Slovenski demokratski klub 32. varde ima mesečno sejo jutri večer ob 8. Seja bo v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd. Vsi sedanji člani so vabljani in tudi novi naj pridejo. Za pregled in oddajo knjig naj bodo navzoči stari in novi odborniki.

Zaroka — Mr. in Mrs. John Pieman, 1245 E. 172. St., naznanjata, da se je zaročila njiju hčerka Rose Ann z Mr. Hubertom Vincent Silva iz Ashtabula, O. Zaročni prstan je dobila ravno na svoj rojstni dan 31. avgusta.

Na sejo nocoj — Nocoj ob 8 bo seja društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ v navadnih prostorih. Če se članstvo zanima za društveno življenje, naj se udeleži te seje.

Izgubljena očala — Zadnji teden so bila izgubljena očala med 62. in 54. cesto. Če jih je kdo našel naj pokliče IV 0769 John Hegler 18621 Neff Rd.

Nova prodajalna — Gornikovi fantje bodo odprli še eno prodajalno in sicer na 22346 Lake Shore Blvd. Velika odprtja bo jutri v petek in soboto. Vsak je prijazen vabljen, da si ogleda te krasne prostore. Gornikovi imajo prodajalno tudi na 6217 St. Clair Ave. in na 715 E. 185. St.

MEHIŠKO MESO ZA BEGUNCE V EVROPI

San Antnio. — Ameriška vlada je napravila pogodbo za 1,000,000 funtov mesnih konzerv. Konzerve bo dala neka mehiška firma.

Ameriška vlada bo poslala te mesne konzerve v Evropo za prehrano beguncev in brezdomcev v raznih zavezniških taboriščih.

Importirali bodo do 10,000 krojačev

Chicago. — David Dubinsky, predsednik unije izdelovalcev oblek je rekel, da imajo tovarnarji v načrtu da importirajo iz begunskih taborišč v Evropi do 10,000 krojačev.

Republikanci mislijo, da bi z Eisenhowerjem gotovo zmagali

Washington. — Med vplivnimi republikanci se vedno glasneje sliši glas, da bi kandidirali generala Eisenhowerja drugo leto za predsednika Zed. držav. General sam je že opetovano izjavil, da ni kandidat, toda drugi trdijo da če bi ga republikanska konvencija nominirala bi kandidaturu sprejel.

Norman Thomas, vodja socialistov in že večkrat predsedniški kandidat, je oni dan izjavil v Wisconsinu, da bi bil Eisenhower za republikance najboljša stava.

Roy A. Roberts, predsednik časopisa Kansas City Star, ki je velika politična moč v zapadnih državah, je imel razgovor z generalom in potem zapisal: "General Eisenhower noče biti predsednik. Istočasno sem pa jaz prepričan, da če bi se mu nominacijo resno ponudilo, brez vsakih intrig in pasti, bi general nominacijo sprejel."

Iz raznih naselbin

Great Falls, Mont. — Tukaj je umrl dolgoletni naseljenec Matt Medved, ki je bil pokopan 19. julija. Doma je bil iz Janeževga Brda pri Premu, Notranjsko. Tukaj zapuša ženo, sina, sinaho in poročeno hčer, v državi Utah pa brata Jakoba.

Pittsburgh, Pa. — Dne 18. avg. je po daljši bolezni umrl Anton Tomšič, star 55 let, doma iz Podstruj pri Ilirski Bistrici, v Ameriki od 1920. Pred leti je vodil gostilno na južni strani mesta. Tukaj zapuša ženo, sina, hčer in dva brata, v starem pa mater sestro in tri brate, kakor tudi brata v Južni Ameriki. Bil je član SNPJ kakor tudi ABZ, samostojnega društva Orel in Kat. vitezov sv. Jurija.

AMERIKA REDI ZDAJ ČISTO VSO GRŠKO ARMADO

Atene. — Gen. Griswold, načelnik ameriške misije v Grčiji je povedal, da Zed. države zdaj popolnoma prehranjujejo grško bojno silo: armado, mornarico, letalstvo in orožništvo, vsega skupaj 196,000 mož. Zed. države stane to nekako \$102,000 na dan.

Zed. države so prevzele breme prehrane grške armade od Anglije 1. septembra.

Evropski narodi vprašajo Zed. države 22 bilijonov za obnovo

Pariz. — 16 evropskih dežel, ki so se izjavile za Marshallov načrt, je izračunalo, da bodo potrebovale od Zed. držav \$21,900,000,000 v prihodnjih štirih letih in sicer največ za prehrano ali za sredstva za producerjanje iste.

Poljedelski pododsek teh 16 držav je predložil te številke glavnemu odboru, ki ga je začel včeraj študirati.

Ameriški državni tajnik Marshall je naročil evropskim deželam, naj preračunajo, kaj same lahko zmorejo za obnovo in kaj bodo potrebovale od Zed. držav. Na tem zdaj glavni odbor dela in bo podal svoje poročilo še ta mesec.

Marshallov načrt bi deloval od 1948 do 1952. V tem času bi teh 16 držav potrebovalo za \$32,700,000,000 živil, krme, umetnih gnojil in poljedelskih strojev. Same bi dale teh potrebščin za kakih 6 bilijonov dolarjev. Za nekaj več kot 4 bilijone bi izvozile produktov in za to kupile potrebščin. Tako bi potrebovale še kakih 22 bilijonov da bi se zopet postavile na noge v prihodnjih štirih letih.

Temu treba se privadit' . . . Perky, pišček in Fluffy, mačka, se sprva nista nič kaj prijazno gledala pri skledi, končno pa ste se sprijaznila in sedaj že zadovoljno skupaj srebata mleko iz skupne sklede, kot ju vidimo na sliki. Njiju gospodarica je Mrs. Edward Wear, Sacramento, Kalifornija.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DIERVEG, Editor) Cleveland 8, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko na leto \$1.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$3.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisalnih; celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stana 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States \$1.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$3.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year. \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 177 Wed., Sept. 10, 1947

"Koristna budala"

Jugoslovanski komunisti se norčujejo iz onih ki so jim v svoji neumnosti pomagali do absolutne moči. Take imenujejo: koristna budala. Koristni so bili komunistom in ti so se jim temeljito poslužili. Imenujejo jih budala, tepce, ki niso videli, kaj je za partizanstvom, kaj za Osvobodilno fronto, kaj za lepimi besedami o ljudstvu in svobodi. Glavni komunistični voditelji so vedno mislili le na eno, na socialno revolucijo za zmago čistega in popolnega komunizma. Teh svojih načrtov in misli niso razodevali vsem, ker še ni bil čas za to. Nasprotno so svoje končne cilje in namene skrbno zakrivali z gesli osvobodilnega boja. Da dosežejo svoj namen, so potrebovali pomoči mnogih ki nikakor niso bili za komunizem. Zato so bili veseli koristnih budal ki so jim pomagala v sedlo. Toda sedaj komunisti teh budal nič več ne potrebujejo. Sedaj so jim ta budala odveč in za napotje. Zato vidimo, da se enega za drugim iznebe.

Na taka "koristna budala" nas je spomnil posebno proces Nagode-Furlan-Snoj ki se je odigral meseca avgusta v Ljubljani.

Furlan je bežal pred Nemci iz Jugoslavije z angleško pomočjo. Prišel je v Ameriko in se trudil po svojih močeh, da bi pripomogel k zmagi zaveznikov in tako k zmagi Jugoslavije. Ko je slišal o odporu proti okupatorju je za odpor naravno z veseljem podpravljal. Toda že zgodaj leta 1942 se je zvedelo, da odporno gibanje ni edino. Ko so eni še prepevali vso slavo skupinam v zvezi z Mihajlovičem, ki je gledal v London in Washington, so drugi že začeli povzdigovati Mihajlovičeve nasprotnike, ki so marširali pod vodstvom komunistov in imeli svoje misli obrnjene samo v Moskvo. Kdo se ne spominja propagandnega pretiravanja v filmu in v tisku o čudovitih uspehih četniškega voditelja in o tistih 30, da včasih 40, nemških divizijah, ki da jih ta junak drži vezane na Jugoslavijo s svojim spretnim manevriranjem. Vse to je bilo seveda veliko pretiravanje. Tiste nemške divizije so bili nemški žandarji in gestapovci, ki so za najhujšim številom pa z divjaško krutostjo terorizirali prebivalstvo, in nekatere čete starejših letnikov, ki niso bile porabne za moderno vojskovanje na drugih frontah. Kmalu se je razvila bolj spretna komunistična propaganda za Sovjetsko zvezo in vse, ki so se nanjo naslonili. Zgoraj smo pisali o filmu. Kdo ne pozna iz tiste dobe Davisovega filma "Mission to Moscow" in drugih podobnih! Spretnost komunistične propagande je porinila v kot Mihajloviča. Tito je zrastel. Pod ruskim vplivom je dobil pomoč Anglije in z njo tudi pomoč Amerike. Ne samo materialno pomoč, ampak zlasti pomoč vojne zavezniške propagande. Takrat so prepredala prva "koristna budala" od Mihajloviča na Tita. Taka žrtev je bil tudi Furlan. Precej mu je pomagalo k tej novi opredelitvi, ker je bila Titova fronta v sporu s katoličani, on pa "svobodomiselc". Verjetno je srec, ki je stultilo in se veselilo udarca proti katoličanom, prepilo pamet, ki bi mogla že takrat povedati, da je komunizem udarec za vsako svobodo. Tako je mož osnoval v Londonu celo odbor, da podpre propagando za titovstvo. Tito je res zmagal in Furlan je bil prepričan, da je na varni strani plotu.

Ko se je vrnil domov in se malo razgledal, se mu je godilo kot Goethejevemu učencu, ki se je naučil priklicati vruga, ki pa ni znal, kako se ga spet prežene. Videl je, da ni svobode, tudi ne svobode za prostozidarje, videl, da je vse država in nič posamezen človek, videl, da drže to državo samozvanci z vojaško in policijsko silo v svojih rokah. Videl in spoznal je, da med te ne spada in da ga ne marajo. Spoznal je, da je bil samo orodje komunizma, da je bil — "koristna budala." Tega ponižanja ni znal mirno prenašati. Ker je po svoje rogovilil proti vladajoči nasilni klikli, je prišel pred njeno "ljudsko" sodišče, kjer so ga zmerjali z vohunom in obsodili na smrt. Kasneje milostno pomilostili na dvajset let ječe odnosno prisilnega dela.

Večina obtožencev in imenovani razpravi je bila med vojno in kasneje odločno proti komunistom. Čeprav so bili "liberalni" (rabilimo ta izraz, ker je udomačen, četudi ni najbolj na mestu), so vedeli od začetka, da je titovstvo čist komunizem in ne more prineti ljudske svobode. Napravili so in zapisali marsikako budalost, toda za komuniste niso bili "koristna" budala. Ti so prišli pred sodišče kot resni nasprotniki partizanstva od vsega začetka. Tem sovražnikom titovstva in pa gori opisanemu Furlanu se je ob koncu procesa pridružil Franc Snój, ki bi po svoji politični preteklosti res ne imel zaiti med "koristna budala." Pa je le zašel in je komunistični propagandi s svojo budalostjo tudi mnogo koristil.

Snoj je prišel v Ameriko obnem s Furlanom. Bil je takrat v jeseni leta 1941 član londonske jugoslovanske vlade. V to vlado je prišel obnem s dr. Miha Krekom kot predstavnik politične organizacije slovenskih katoličanov. Kasneje je izgubil naslov ministra in jugoslovanska vlada je leta 1944 izločila zastopnike slovenskih katoličanov. Začel se je ples okoli Tita. Vedno jasneje je postajalo, da bo Tito s pomočjo zapadnih zaveznikov (in seveda še bolj s pomočjo Moskve) prišel do oblasti v Jugoslaviji.

Slovenski katoličani so bili po ogromni večini v nasprotju s Titom in njegovimi partizani. Le nekaj malega jih je marširalo z Osvobodilno fronto. Ta peščica ni videla, da je končni cilj vodil-

nih krogov OF zmaga komunizma. Niso verjeli, da škof in drugi vodilni katoličani bolj poznajo komunizem in njegovo taktiko kot pa oni. Omamljala jih je beseda o borbi proti okupatorju Nemcu in Lahu ter niso spoznali, da igrajo koristna budala za okupatorja-komunista. Omamljala ji je tudi beseda o slovanstvu in niso videli da v ozadju komunizma ni govora o slovanstvu, čeprav je slučajno center komunističnega delovanja slovenska Moskva. Omamljala je nekatere beseda o ljudski oblasti, pa niso imeli časa, da bi pomislili, da je s komunizmom vedno združena diktatura. To so bila koristna budala, ki jih je bilo partizanstvo zelo veselilo in ki so mnogo pomagala Titu do zmage. Med ta komunizmu koristna budala se je uvrstil v jeseni leta 1944 tudi Franc Snój. Stori je to, ne da bi iskal odobrenja za svoj korak pri vodilnem predstavniku katoliških Slovencev pri dr. Miha Kreku, ki bi tega koraka nikoli ne odobril. Ne odrekamo Snójju dobrih namenov, čeprav je njegov korak bil od vsega početka korak koristnega budala. Snój se je bal, da bo za katoličane, ki so v nasprotju s partizanstvom, silno hudo po zmagi partizanov. Hotel je biti za vsako ceno med zmagovalci, da bi "reševal", kar se da rešiti. Tako se je pridružil tistim malostevilnim katoličanom, ki so se že prej iz raznih razlogov udinjali partizanstvu. Misli je, da bo s svojo navzočnostjo in s svojim sodelovanjem rešitelj slovenskega katoličanstva.

Partizanom je prišel Snój silno prav za propagando. Tudi v Ameriki so titovci vedno uporabljali njegovo ime, kadar so lovili kaline za Titovo češčenje. Res so partizani Snója postavili v prvo slovensko vlado. Dali pa so mu reševati — avtomobilski promet, ne pa kake katoliške reči. Bil je za nje koristno budalo. To je tudi sam kmalu spoznal, pa si ni znal več pomagati. Kot minister je kmalu odletel. Upal je, da se komunizem vnese, tolažil se je, da stori za "dobro stvar" kar pač more. Kljub svoji previdnosti pa le ni mogel prikriti, da je proti obstoječemu režimu. Končal je kot vsa koristna budala. Pri razpravi je dobil sedem let ječe.

Ko pišemo o teh koristnih budalah, je naravno, da mislimo na tako mnoge, ki so se tu po Ameriki postavljali za partizanstvo. Dobro vemo, da se more vsak človek zmotiti. To je človeška usoda. Ni treba, da je zato že budalo. Upamo, da bo po tem procesu Nagode — Furlan — Snój ostalo v Ameriki le malo ljudi, ki bi še neomejeno prisegli na partizanstvo — razen pravih komunistov. Če pa še kdo, ki ni pravi komunist, po vsem tem ostane Titov častilec, potem, potem je res — budalo, čeprav nekoristno.

BESEDA IZ NARODA

Kdo je William Boyd?

Cleveland, O. — Kakor veliko drugih tako je tudi William Boyd-Bojič v zgodnji mladosti prišel s starši v Zed. države. Obiskoval je tukajšnje šole in si pridobil znanstvo v američkem jeziku spoznavajoč način ameriškega življenja. Kmalu, ko je prijel za trdo delo se je pričel zavedati trde delavske borbe, ki jo delavstvo bje za svoj obstanek. Videl je velike krivice, katere je moral ubogi trpin prenašati in še večje šikanje, ki so nastajale pri pripravljanju na delu po krutosti vlagateljskih valpetov. Delavska bodočnost v takih razmerah je bila brez cilja, zavita in brezpravnost in temno prihodnost. Prišel se je zanimati za delavčev pravo, stopil v borbo njegovih pravic in na podlagi te borbe je tudi bil izvoljen prva dva termina v državno in pozneje pet terminov v senatno državno zbornico. Kdorkoli se je le malo zanimal za državno zakonodajo je lahko opazil, da je bil William Boyd eden najboljših ljudskih zastopnikov v državni zbornici. Vsikdar so ga pri volitvah podpirale delavske Unije in ga toplo priporočale za izvolitev. Cuyahoga okraj mu je dal z ozirom na njegovo uspešno delo pri vsakih državno-zbornskih volitvah ogromno večino.

Leta 1936. je v državni zbornici stavil predlog imenovan "Boyd Bill" za brezposelno zavarovalnino. Naletel je pri industriji in po trgovski zbornici na velik odpor. Lobisti veletrustov podprti z ogromnimi vsotami denarja so v vsemi silami nastopili proti sprejetju novega zakona, ki bi brezposelnemu delavcu omogočil zakonito brezposelno zavarovalnino. Izdali so na 10 straneh tiskano statistiko, v kateri so dokazovali razni ekonomski izvedenci in administrativni strokovnjaki, da bo ta brezposelna zavarovalnina največja katastrofa za industrijo, kakor tudi poguba za delavca. Energični in z dokazi podprti William Boyd se ni ustrašil ogromne propagande niti grožnje za ponovno izvolitev, ampak prijel še trše za delo in toliko časa deloval, da se je po veliki borbi sprejel njegov predlog, ki je postal tudi zakon. Danes bi mu morali biti vsi oni hvaležni, ki so kdaj uživali dobrote tega zakona, kakor tudi oni, ki bodo teh dobrot deležni ob času brezposelnosti. Vsak delavec je danes upravičen v smislu tega zakona do 24 tednov brezposelne zavarovalnine v teku enega leta, ne da bi za to zavarovalnino kaj plačeval.

Rekordi državne zbornice govori, da se je zelo trudil za starostno zavarovalnino in nje po-

višek za one, ki so na starost brez sredstev, za šole, sirotišnice, bolnice in vse ono, ki je imelo koristiti malemu in delovnemu človeku. Malo je v državni zbornici ljudskih zastopnikov, ki bi se mogli ponášati s tako odličnim rekordom, kakor se lahko ponáša naš rojak William Boyd, ki je letos kandidat za mestno zbornico 32. varde. Naš glas naj gre 30. septembra njemu.

Boyd for Council 32. Ward Committee.

Hubbardske novice

Madison, O. — Ljudje v teh naših krajih so zadnje čase zaposleni čez glavo. Farmarji se štentajo s sadjem na vse mile viže. Te se reče taki, ki imajo res velike sadovnjake, zlasti breskve so letos jako dobro obrodile in prav tako je sliv in hrusek, da se kar lomi vse, le jabolk pa ni ravno preveč. Kakšno ceno ima eno ali drugo sadje pa ne vem, ker pri nas ni take robe na prodaj. Imam pa še napredaj nekaj lepih putk posebno dobre za kurjo župco, prav po zmerni ceni.

Tisti pa, ki so zaposleni v tovarnah, so pa vprčeni kar naprej, kajti naše tovarne tukaj obratujejo s polno paro in jih je tudi vedno več v teh krajih.

Kupčija gre tudi še kar naprej na Hubbard. Nedanji Peterlinov dom (posestvo) je bilo prodano pred par leti za \$8.500 in ko je šlo skozi tri roke, ga je sedanji lastnik prodal za \$15.000. To je malo posestvo 17 akrov zemlje z malim, a lepim poslopjem. To vam je napredek na našem lepem Hubbard, kjer imamo vso mestno udobnost kakor plin, vodo in luč-pa že itak, ali ne?

Tudi tu prav v naši vasi, ki se šteje za glavno, zida nekdo na bivšem Al Mavkotovem prostoru novo hišo. Pravijo, da bo tu zrasla prav lepa hiša, samo precej počasaj gre delo od rok. Kar radoveden sem, koliko bi jaz neki dobil za moje posestvo, ki je največje in vse kot bi pogledal v rajski grad in če bi prodal slično oni ceni, saj bi bil že napol milijonar. In kot sem zadnjič zapisal, da se vrtim že okrog osemdesetih, kam bi pa denar djal? Math Mahkotova ta nova stavba gre tudi jako hitro v zrak, še strehe ji manjka, pa bo v nji za stanovat. Pa tudi ostarje se prodajajo tukaj. Neki Bob Bush iz Clevelanda je kupil v Madisonu gostilno znano "Louis Grill." Tako prihaja vedno več Clevelandčanov v te naše kraje in je tudi prav, saj takih, ki imajo groš, tukaj potrebujemo in tako bo tudi vsesplošni napredek.

Naš prijazni brivec John iz Madisona je bil šel na lov v Kanado. Pravi, da se je izvrstno imel na kanadskih jezerih, a z ribolovom samim pa ni imel dosti sreče.

Oni dan sem obiskal tudi našega gostilničarja Johna Medevica, ki "rona" za madisonskega župana, pa me je bil o-

pomnil, da zadnjič nisem pravilno poročal, ko sem bil zapisal, da "rona" na republikanskem tiketu (sem pač zapisal, kakor mi je bilo poročano), ampak John pravi, da se gre za neodvisno stranko "Independent party." No, pa menda dosti razlike ne bo, če bi "ronal" s to ali ono stranko, treba je samo, da se prav glasi.

Mojster Babič in njegovi pridni sinovi, ki so vsi zidarji, so tisto poslopje Nipple tovarne dogotovili. To vam je res lep pogled na to tovarno. Vse okrog pa je lepo nasajeno z rožicami, da se človeku kar srce topi ob pogledu, ko se pelje tam mimo. — Prehod čez New York Central tračnice so kar najlepše uredili in je sedaj vse avtomatično narejeno. — Oni dan sem se ustavil tudi v Cocco-Mats tovarni, kjer je tudi vse lepo in moderno urejeno. Tu so zaposleni sami mladi fantje in dekleta in kolikor sem izvedel od njih, so prav zadovoljni s plačo. Med delom pa jim radio igra veselo melodije na ves glas, da ja vsi lahko slišijo.

Kakšne udobnosti imajo nekateri delavci danes, pred mnogimi leti pa smo garali globoko pod silnim skalovjem po 16 do 18 ur na dan in ko smo prišli domov z dela, smo utrujeni popadali po posteljah, vendar smo nekateri premagali vse te težave in še danes se mnogim, ki so še pri življenju, pozna izmučenost in izčrpanost. Jaz pa sem še vedno tak, kot bi mislil sodnemu dnevu trobit.

Fidelov Tone je rekel oni dan, da je bil že kar za na pogreb pripravljen priti, ko bere moje dopise, a sedaj pa ko me je yjatelj, da je rekel, da bo tisto skrb kar opustil in še pristavil, da izgledam prav tak, kot sem bil opisal v nekem dopisu. V Ameriški Domovini sem videl Mr. Grdinatovo sliko in pravijo, da je že poteklo 50 let, odkar je v tej objubljeni deželi. V tem oziru ga jaz prekašam, dasi sem moral priti v to deželo precej mlajši kot on. Mr. Grdini čestitam k njegovemu velikanskemu napredu in njegovim vztrajnosti. Poskusil sem marsikaj tudi jaz, a vztrajen pa nisem bil, zato pa vem, kaj vse mora človek prestat, ako hoče napredovat. Mr. Grdini tudi jaz želim še dolgega življenja ter zdravja, drugo pa že ima. Pravim pa, da ga bo St. Clair pogrešal bolj kot marsikaterega drugega, kadar ga ne bo več med nami. Torej še na mnoga leta in Bog vas živi, Mr. Grdina!

Zdaj, ko je tista silna vročina malo ponehala (ni še pri nas v Clevelandu. Op), bomo pa že malo lažje dihali, saj bo zima itak prehitro in potem bo pa zopet joj in prejoj. Mrzla burja bo tulila svojo mrzlo in dolgočasno pesem vsenaokrog. Saj kogor vogala se kar za pokazat ne bo. In snega bo gotovo kot za stavo in takrat bo pa lopotela. Seveda, če bo v oma-

ri kaj klobas ali plečet in potem pa še literček "ohajčana" z zalit, potem se bo zimo že kako prebrilo. Zase je kar naprej vem, da vsega tega ne bom imel. Seveda tega je pa kriva moja lenoba, kajti če bi pujske redil, s katerimi je pa precej dela, potem bi že imel kaj za zaklat. Tako pa vse izgleda, da z vsem tem ne bo nič in bom moral prestat tudi brez krvavice. — Pozdravljeni, Frank Leskovic.

Na ponovni poroki

Waukegan, Ill. — Dovolite mi gospod urednik, da vam na uho povem, a vsem ostalim pa javno, da sta naša dva znana in spoštovana rojaka, Mr. in Mrs. Frank Gostisha obhajala dne 31. avgusta svečano ponovno poroko oziroma 40 letnico poroke v neskaljeni ljubavi. — Ker sem bil pa tudi jaz povabljen na to slavnost, si pač morete misliti, da sem si želel biti pesnik in da bi zamogel v visoko izrazitih verzih jim čestitati in se jima zahvaliti za prijazno povabilo na njuno ponovno svatbo.

Torej sprejmita moja zavezljivo zahvalo za vse dobrote in posebno za one, katere sem prejel iz globokega znanja vajnega sina John Gostisha Jr., ki si je prislužil visok čin stotnika, ter ob njegovi strani od Miss Drobnič, ki je učiteljica na waukeganskih šolah, ki je takisto časten čin in naslov.

Kot po navadi pri splošnih zemljanih, je tudi pri meni, da se moram postaviti na stališče "ex uno disce omnes" (From one learn all). Zato sem pa tembolj hvaležen naravi in prijatelju, da mi pokaže ali celo odpre pot do družbe, ki je čista kot zlato in obenem nesebična tako, da imam vso ugodnost se naučiti kaj od nje.

Ker sem že zgoraj omenil, kaj bi bil rad in ker sem opazil pri slavljencema že dolgo poprej, da sta se sama trudila doseči vrh pesmi, ki je namenjena duševnim delavcem, naj to pesem, ki so jo slovenski pesniki iz samospoznanja spesnil, rekoč:

Z leskečim plugom bistrega duha
prosvete njivo treba preorati
in seme vednosti na njo vsejati,
da zraste žito dobrega srca.

Veliko še je pustega polja,
ne smemo leno križem rok držati,
Vsak bodi kakor oče, skrbna mati:
za dom in deco žrtev sta oba...

Na delo vsi, dokler je letni čas!
Počitek čaka naj na pozno zimo,
ko pade sneg, nastane led in mrz.

Gospoda žetve pa pri tem prosimo,
da dež bo milosti rosil na nas—
da bližu je, nikar ne pozabimo.
Frank Pleško.

ČE VERJAMETE AL PA NE

"Tone, jaz sem se premislil," sem izjavil našemu gostitelju naravnost in brez ovinkov, ko smo vzeli slovo od prijaznega jezera in od tiste kolibice, iz katere in od tiste kolibice, iz katere sem stopil jaz, na moje veliko žalost, bolj žejen ven, kot sem pa stopil notri.

"Premislil? Kaj si si premislil?" bi rad vedel Tone, ki ni mogel doumeti, kje bom prišel iz žlambora s svojo mislijo.

"Dopolndne sem se ti ponujal, da bi me vzel na žernado za kidanje gnoja, kadar bo vaš Frankie odnehal, kaj ne?"

"Aha, si se in pozicija ti je za gotovljena. Kar pridi, kadar hočeš," prizna Tone, da še ni pozabil moje ponudbe.

"Vidiš, zdaj sem spoznal, da

sem prehitro obljubil. Če ti je vseeno, pa razderiva najino pogodbo. Are mi nisi dal, torej mi ne moreš nič, če bom prijel za drugo pozicijo."

"Stant si bo postavil ob jezeru in tam prodajal cukrberk in ta mali kruhek letoviščarjem," so me hvalili jezersko okolico in predlagal, da bi si tam organizirali naselniško kolonijo.

"Ne verjamem, da bi šel Jack v tisti biznes," meni Jakšič. "Presodil pa je, ker je zelo odprte glave, da bo nekeč v tistem vašem jezeru uspešen ribolov in stavim, da se peča z mislijo, da bi nekdo zabogatil, ki bi ribičem prodajal gliste za vado. Z rejo glist bo začel, meni verjemite."

"Pa res, Japček?" dvomi Kranjc Tone, ki je menda računl na to, da bo imel v meni pridnega nakladača gnoja, ki se mi je tisti izum Debečevega Frankita tako zadel.

"Močno ste udarili zraven,"

sem jim povedal. "Ne rečem da veste v tem uganili, da mi je tukajle v tem kotičku zelo všeč in da govornim z našim Francetom z Vrbe doma, da ga Willard ni ma lepšga kraja, kot je okolica ti v podobi raja..." Saj ste me videli menda, kako sem si skrbno ogledoval v tisti kolibici, kjer ste se vi nacejali s popom. Vidite, takrat sem šel vase in si rekel: Tukajle bi si izbral kot na stara leta. Prelepo življenje bi imel, vam rečem, posebno, če ne bo ljudi. Sam sebi bi stregel, pa svoje. Kaj praviš, Tone, ali bi sedanji gospodar prodal kolibo?"

"Katera stvar pa ni napredaj, če je prava cena! Veš, pa tam ni vedno tako počno praznega, kot je bilo danes popoldne. Včasih se nabere gostov, da je kaj," mi tolmači Tone.

"No, če je pa tako, bi jaz prišel na vrata z velikimi črkami napisano besedilo: Strogo prepovedan vhod! Ali pa: Vhod pod

kaznijo prepovedan! Ali pa: Tukaj je pišča zanič, pa draga kot žefran! Ni zlomek, da bi upal pri takih napisih v moje svetišče. Tako bi jaz tam sam kraljeval in se od časa do časa vprašal: Jaka, kaj boš pil? Sto let bi dočkal pod takimi okoliščinami, vam rečem, če ne bi prej umrl."

"Nazaj obrni, Jack," mi svetuje Tone, "bomo gospodarja vprašali, če ima napredaj. Bomo ta lep udarili v roke, jutri bom šil pa pismo delat."

"Ni treba nič obračat," protestira Mr. Grdina. "Ga bo že ž njila tista misel o novi obrti. Zidaj glejmo, da ne bomo zamudili večerje v farovžu, potem bo freba pa slike pokazat, kakor smo obljubili."

"To je sama nevoščljivost," sem sepnil Tonetu, ki je sedel spredaj pri meni, "da ne bi imel na stara leta izlakla in da ne bi po nesreči morda še zabogatel."

Ampak, če bom še kdaj stopil na blagoslovljena willardska tla

in če bo kdo pri roki, ki ga strese, če mu kdo samo omeni pop, jo bomo v petih minutah že rinili doli proti Rock Dam-u in eno ali dve rekli v tisti kolibici. Tisto bi rekli, če bomo tam ta pravi: Prifurali so furmani tri sode sladk'ga vinca; na sredi klanca pridejo, ustavi se jim živinec.

Le ven, le ven ga Jaka spij, pa drugega nalij... Kmalu smo bili zopet pod našim Triglavom in inako se mi je storilo, ko sem zapamtoval, da se to blaženo leto okrog njega ne bom več vrtel. Zdaj sva bila drug drugemu napoti, pa se vestno drug drugega izogibala. Ampak, kadar si bova, če si bova, drug drugemu zopet gledala iz obličja v obličje, me bo sveta jeza popadla in pogнал se mu bom spredaj pri meni, "da ne bi imel na stara leta izlakla in da ne bi po nesreči morda še zabogatel."

Ampak, če bom še kdaj stopil na blagoslovljena willardska tla

Jakob K. Heer:

Berninski kralj

ROMAN S ŠVICARSKEGA POGORJA

Ko so se pa jezdec približali, so brali: "Pozdrav deželni mu sodniku, poslanca retijskega naroda!"

Od cerkvice sem je pa na čelu moške mladine stopil Fortunat Lorsa z odkrito glavjo proti jezdecem in jih prosil, naj ustavijo.

"Visokj spoštovani predsednik!" je začel. "Mi člani Zveze engadinske mladine, predvsem mi Šentmoričani, smo po plemenitem gospodu Luciju Planti in drugih pri vladi v Churu dosegli, da mora imeti Engadin v poslanstvu, ki se opravlja, svojega zastopnika, in nobenega odličnega in vrednejšega imena nismo vedeli predlagati nego vašega. Danes imamo veselje in čast, da vas pozdravimo kot svojega poslanca in vas prosimo, da bi te važne službe ne odklonili!"

Tem pa, kar je sklenila mladina iz St. Moritza v občinskih zadevah, niso radi pripravljeno dati vam odgovor. Predvsem vas zagotavljam, da nismo hoteli žaliti zasluženih občanov in predsednikov, ampak nas je vodila samo vroča želja, da bi pomagali v miru in slogi dolini do novega življenja in zaslužka!"

Kakor je starega gospoda jezilo, da so ga tako speljali na led, mu je vendar godila čast, ki so mu jo ponujali. In še: Videl bo zopet Dunaj.

"Sprejmite!" mu je zasepetal Tass. Deželni sodnik je odvrnil z nekaj hladnimi, jezni mi besedami Fortunatu Lorsi, toda spregovoril je vendarle in mir je bil na zunaj sklenjen.

Kadar potrebujete zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd., se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich — IV 1874
1901 KILDEER AVE.

Bolezni na mehuru in žlezah

Ako imate težave z vodo in vas peče v odvodnem kanalu, ali če morate večkrat na vodo ali čutite bolečine v hrbtu, je to nevarno znamenje. Posvetite se z zdravnikom, ki ima 15 let uspešne izkušnje v bolnišnici v tej posebnosti.

DR. PAUL W. WELSH
HYDROPATHIC CLINIC
423 Citizens Bldg., 850 Euclid Ave.
Telefon MAIN 6916

Uradni ure: 10 do 4 razen ob sredah in po dogovoru

SEDMAK Moving & Storage

ALSO LIGHT EXPRESSING

1024 E. 174 St.
KE 6580

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test at our risk.

Get a package of sturdy, One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for sixty days. If you are not satisfied your druggist will refund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark

ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

Spravljivo, za deželnega sodnika častno vedenje mladega Engadina po uspehi ukani je izdrilo želo, obdržanost zmagovalcev je ljudem ugajala. Povsod je bilo čutiti, da je mlada stranaka moč, s katero se mora resno računati.

V St. Moritzu se pa jeza starih ni hotela tako brž poleči. "Kaj pa še hočemo, mladina stoji zdaj pri nakovalu!" se je smejal Driosch.

Vendar tudi deželni sodnik je hotel biti še enkrat kovač. Poslanstvo na Dunaj, kjer je bil preživel nekdanja srečna leta mladosti in kjer se bo odločila zdaj usoda njegove domovine, mu je polnila misli in srce. Na zunaj se je proti mladi stranki kazal sicer še vedno hladnega, na znotraj je pa občutil veliko zadoščenje, da so ga zdaj, ko so ga odrinili doma, izvolili na častno mesto poslanca.

Poroča Konradina Fluglja z Menjo Drioschovo je posijala kakor sončni žarek v življenje Engadina. V dolgi zvestobi ženina in neveste je videlo ljudstvo staro bundensko žilavost, ki vodi k zmagi. Kakor potonice modre Menjine oči so sijale od neizmerne sreče in srce Konradina Fluglja je prekipelo upov.

Samo ene ni bilo na slavnosti: Cilgije! Ni marala spominjati na tako slavnosten dan deželnega sodnika, kako ga je bila ukanila. Toda njeno roko je bilo na slavnosti vendar čutiti. Povsod na potu, po katerem je stopal svatbeni sprevod, so ležale rože in nagljni, celo pred konji popoldne, ko je nameravala odjezditi družba v Samaden.

"Toliko in tako lepih cvetlic nima nihče ko ona!" In kmalu so res izvedeli, da je bil prispel iz Puschlava cel tovor košar z narezanimi rožami in nagljni.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St. Je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej nasebini praktikalno in se izsele, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotično z našim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil s novim. Vam ni treba imeti dolžnega dogovora.

Delo izgovorjeno brez odlašanja. Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod zaimo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9:30 aj. do 8. sv.
Tel.: EN 5913

MALI OGLASI

Pri nas dobite zdravilo "Streptomycin" ki se ga sicer težko dobi.
Mandel Drug Co.
15702 Waterloo Rd.
(Wed. Fri. x)

Soba se odda
Opremljena soba se odda dekletu; si lahko tudi kuha. Naslov izveste v uradu tega lista.

Stanovanje iščejo
Družina 4 oseb bi rada dobila 4 sobe ali več. Slovenska družina, ki je pravkar dospela v mesto, da začne tukaj trgovino. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 5036.
(Sep. 10, 12, 15)

Pohištvo naprodaj
Po zmerni ceni se proda pohištvo za parlor in spalno sobo ter piana. Za podrobnosti pokličite KE 5079.
(-178)

Pošteni plačniki
Pošteni plačniki iščejo 3 do 5 sob za 3 odrasle osebe. Kdor ima kaj primernega, naj pusti naslov v uradu tega lista.
(-178)

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1921

Inkorporirana 12. oktobra 1923
Re-Inkorporirana 8. aprila 1940

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1947:

Predsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place
Podpredsednik: Frank Paklavec, 2336 So. 61st St., Cicero, Ill.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1840 W. 22nd Place
Zapisnikarica: Anna Zokal, 2050 W. Coulter Street
Duhovni vodja: Rev. Leonard Borolin, O. F. M., 1852 W. 22nd Place
Nadzorniki: John Dema, 2730 Arthington Ave. — Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Ave. — Frank Dolene, 2056 W. 23rd St.
Porotni odbor: Math Hajdnjak, 2017 W. 21st Place — Leo Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Ozbolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place
Društvena skrbnica: Dr. Jos. E. Uralich, 1901 W. Cermak Road in Dr. F. T. Grill, 1854 W. Cermak Road
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place
Uradno Glasilo: "Ameriška Domovina"

Seje se vršijo vsako drugo soboto v mesecu ob 8. uri zvečer v cerkveni dvorani Sv. Stefana na 22nd Place in Wolcott Ave.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Za natančno pojasnilo glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Društvenega tajnika ali predsednika.

To je izvanredna ugodnost za vsakega katoliškega Soljenca v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo Družbo!

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Dolje preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

gode dobro misel. Takole je zapisal med vojsko: "Domobranec si popolnoma jugoslovansko orientirani in od oficirjev do moštva vsi popolnoma trdno prepričani, da delajo v sporazumu z angleško komando. Domobranec so trdno uverjeni, da bodo postreljeni vsi do zadnjega, če pridejo Rusi. So pa uvereni, da se bodo kmalu borili z Angleži proti boljševikom." — Kaj takega misli in zapisati je seveda v "novi" Jugoslaviji krivoverstvo, ki zasluži grnado. Kajti k pravi komunistični veri spada, da je vsak domobranec izdajalec.

ŠE EN NAGODETOV ZLOČIN. — Nagode je mislil, da je prav obvestiti tujino, kako strašne razmere vladajo v Titovini. Pa je v decembru 1946 napisal pismo nekdanjemu predsedniku francoske vlade Herriot-u, kjer prosi zapadni svet v imenu človečanstva pomoči proti komunistični diktaturi. Pismo je posredoval bivši lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi profesor Lacroix.

FURLAN IN BELOGARDIŠTIČNA LITERATURA. — Pri Furlanu je našla OZNA knjige, ki so bile med vojno izdane proti komunistom, tako "Črne Bukve", ki opisujejo zločine OF. To je seveda huda reč.

Vprašan je bil, kje je to dobil in povedal, da je kupil v trgovini, ko je prišel v Ljubljano. Torej se je to prodajalo še po partizanski okupaciji. Furlan je sploh rad zbiral razne stvari, ki naj bi bile priče velike dobe nemške, laške in partizanske okupacije. Tudi razna pisma je zbiral. Za nekatera je sam pozabil, kako je prišel do njih, pa so ga zato obdolžili, da si jih je prilastil na nepostaven način.

NAUKE JE DAJAL ADAMIČU. — Ubogi Furlan je pisal v Ameriko iz Londona svoji ženi, naj reče Adamiču, da v Sloveniji nihče z Nemei ne laborira in da opozicija proti partizanom še ne pomeni sodelovanja z okupatorjem. Radi tega nauka Adamiču so Furlana tudi trdo prijemali in mu očitali, da ni bil nikoli za partizane. Furlan se je izgovarjal, da je to pisal, ker da je Adamič včasih preveč ekstremen.

PODPOLKOVNIK GLUŠIČ, ki je nekak vodja "Matjaževih vojske" in s katerim so bili obtoženci v zvezi, je prejel od Angele Vodetove pismo, kjer ta piše, naj bi se zainteresiralo Lojzeta Adamiča, da se postavi za svobodo v Jugoslaviji. Ljudje v domovini niso mogli verjeti, da bi Adamič svoje pisarnice za svobodo udinjal popolnoma diktaturi. Glušič jim je moral razložiti, da je Adamič od kar je šel s komunisti politični mrtvec. "Njegov ugled je strašnovito padel" pravi Glušič. — To pismo Vodetove priča, kako je Jugoslavija res za železnim zastrom, da tamkaj niti tega niso vedeli, kakih stvari je zmogel vaš Lojze Adamič.

VOHUNSKI CENTER 101. — Ta beseda igra veliko vlogo v celi razpravi proti Nagodetu in tovarišem. Kaj je ta strašni center? Nekaj slovenskih oficirjev, ki so bili poprej od Nemcev internirani v Dachau, je ostalo v tujini, ker so vedeli, kaj pomeni priti partizanom v roke. Ko so videli koliko tisoč slovenskih ljudi so komunisti neumiljeno poklali, so raje ostali v taboriščih. Ti sedaj mislijo, da bi bilo treba pripravljati na čas, ko pade Titov režim pod pritiskom zaveznikov. V Pongau na Salzburškem imajo neko pisarno, kjer delata

za to zlasti Glušič in Drčar. Ta dva imenuje sodišče neprestano "vojna zločinca." Ta pisarna zbira podatke o nesrečni Jugoslaviji in to pisarno imenuje sodišče vohunski center 101. Temu centru, torej domačim ljudem, so dajali obtoženci podatke o ubogi domovini, okupirani od partizanov. V tem je bilo tisto "vohunstvo." S tem ni rečeno, da je postopanje tiste pisarne bivših oficirjev, zlasti njih "vojaško pripravljane" posebno pametno.

Zapisnik

seje gl. odbora Slovenske moške zveze, ki se je vršila dne 17. avg. 1947 v Klubovih prostorih cerkve Presv. Srca Jezusovega v Barbertonu, O.

Predsednik Anton Rudman otvori sejo ob 9:20 dopoldne s primernim nagovorom. Zapisnikar čita imena gl. uradnikov, navoči so: Glavni predsednik Anton Rudman, gl. tajnik Vincent H. Lauter, gl. blagajnik Joseph Šega, zapisnikar Jože Grdina, predsednik nadzornega odbora Charles Benevol, I. nadzornik Nikola Klasan, II. nadzornik Frank Česnik, predsednik finančnega odbora Math F. Intihar, Odsotni so: I. gl. podpreds. Frank Mačerol, II. gl. podpreds. Joseph Lukežič, I. finančni uradnik Joseph Piškur in II. finančni uradnik Frank Brancelj.

Zapisnikar Grdina prečita zapisnik prejšnje glavne polletne seje, ki je sprejet kot čitan. Nato sledi poročilo glavnih uradnikov.

Poroča gl. predsednik A. Rudman o delovanju in napredku S. M. Zveze na splošno. Pravi, da kar lepo napredujemo, dasi bi bilo želeli, da bi se boljše. Zlasti omenja podružnici št. 6 in 5, da zelo dobro napredujejo, tako tudi št. 3, in potem več ali manj tudi ostale. Omenja glede umrlih članov in pa pri pogrebih ter želi, da bi se članstvo v tem oziru res zavedalo svojih dolžnosti ter častno spremljalo svoje pokojne sbrate. Po večini to sicer delajo, ali tu pa tam je tudi kaka izjema; zato prosi, da v bodoče naj gledajo na to, da bo pogreb res lep in dostojen. Dalje gl. predsednik spodbuja navoče, da se delo za SMZ, da se še bolj razširi; zlasti je želeli, da bi se tudi drugod organizirale podružnice SMZ, končno želi zborovalcem obilo uspeha, in da bi složno delovali tu na seji, za čimvečji napredek te naše moške organizacije.

Poroča gl. tajnik V. H. Lauter, v prvi vrsti glede kegljaškega teama, oziroma kegljanja; se zahvalj sbratu Intiharju za sodelovanje pri kegljanju, katerega je prav uspešno vodil. Dalje poroča gl. tajnik o financih pri SMZ, kjer se prav pohvalno izrazi o napredovanju SMZ, tako v financih kakor tudi v članstvu. Pravi, da smo od lanskega leta prav lepo napredovali, kar se razvidi iz predstojecih števil. Blagajna

koncem junija 1947 je \$6.474.62, v mladinskem oddelku pa \$174.89. Poleg tega je še atletski fund \$179.00. Skupaj torej prav lepa vsota.

Poroča gl. blagajnik Jos. Šega, ki pove, da so njegove številke enake kot so gl. tajnika. Obžaluje, da se ni mogel udeležiti federacijske seje, ki se je vršila v Clevelandu. Omenja glede pogrebov, ter pojasnjuje gotove stvari v tem oziru.

Poroča nadzornega odbora. Poroča predsednik nadzornega odbora Chas. Benevol, da so pregledali knjige gl. tajnika in gl. blagajnika ter iste našli povsem v redu v vseh ozirih, ter priporoča, da se račune odobri. Enako poročata sobr. I. nadzornik Nikola Klasan, ter Frank Česnik, ki je bil zdaj v tem uradu začasnó, namesto sobr. Mačeka. Na priporočilo nadzornikov zbornica račune odobri in sprejme.

Poroča zapisnikar Jože Grdina predvsem, kar se tiče glede pogreba, ter navaja, kako imajo v tem oziru pri podružnici št. 6, kjer dajo potrebne pogrebe od podružnice, potem za stavo, in avtomobil, venec, ali pa za sv. mašo; to je vsakemu na razpolago, da izbere kar hoče: ali venec, ali pa za sv. mašo. Dalje poroča, da pri podružnici št. 6 prav lepo napredujejo in upa, da bodo še bolje.

Poroča predsednik finančnega odbora Math F. Intihar, kako je naložen denar oziroma investiran in glede finance na splošno, kar je povsem v redu.

Poroča uradnikov je odobreno in sprejeto.

Na razpravo pridejo stvari, ki se tičejo napredka organizacije. Prva je na dnevnem redu 10 letnica Slovenske moške zveze, ki bo prihodnje leto. Tozadevno govori v tem oziru br. Česnik v imenu Federacije, kjer se je že tozadevno razmotrivalo o tem; na tej seji je bilo navočen tudi nekaj glavnih uradnikov SMZ. Da bo stvar o tem lažje za razmotrivati prečita Chas. Benevol zapisnikar federacije tozadevni zapisnik.

Nastane vprašanje, kdaj naj se obhaja 10 letnico in kaj naj se upošteva za to? Br. Lauter je mnenja, da pač tedaj ko je bila združena, oziroma inkorporirana. Grdina je mnenja, da se upošteva takoj prvo ustanovitev, ki je bila v Barbertonu in je iz tega nastala podružnica št. 1.

Nekateri so mnenja, da bi se praznovanje 10 letnice vršilo v 2 ali 3 oddelkih; enkrat ob priliki tekme, drugič o priliki konvencije. Grdina je mnenja, da to ne gre, pač pa naj se praznuje enkrat in tedaj bolj živahno ter v večjem obsegu. Zato stavi predlog, da se praznuje 10 letnico obstanke ob času konvencije SMZ. Konvencija pa naj bi se vršila, namesto v Barbertonu v Clevelandu, kjer je boljše prilika za udeležbo. Konvencija se ima vršiti meseca septembra v Barbertonu.

O tem, kdaj naj bi bila 10 letnica obstanke organizacije in kdaj konvencija, se razvije živahna razprava, v katero posežejo: Česnik, Lauter, Grdina, Klasan in drugi. Br. Intihar se ne strinja, da bi se konvencija vršila v Clevelandu. Br. Česnik je mnenja ter predlaga, da naj bi se ne obhajala zaeno z konvencijo 10 letnica, pač naj se to vrši teden pozneje. Grdina je mnenja, da če se hoče večjo udeležbo ter več zanimanja, naj se vrši konvencija v soboto, v nedeljo za tem pa 10 letnica, ter spremeni predlog v toliko, da se konvencija vrši v Barbertonu, a 10 letnica pa v Clevelandu in sicer meseca maja.

Končno gre stvar na glasovanje ter je sprejeto, da se vrši konvencija v Barbertonu, a teden pozneje pa 10 letnica SMZ.

Glede 10 obletnice SMZ, je Grdina mnenja, da se vrši čimprej mogoče radi toplega vre-

mena, ki je včasih že v mesecu maju. Sprejeto, da je priveden 10 letnica kar mogoče bolj zgodaj, pa magari če je konvencija že v aprilu.

Soglasno sprejeto, da se vrši priveden 10 obletnice pod avspicijo SMZ, ki je za vso stvar odgovorna, kakor jo privedi po najboljših močeh.

Se razpravlja glede sugestije ali priporočila sobr. Česnika, ki priporoča, da bi se pri SMZ organiziralo kak pevski zbor, ter končno sklene, da se o tem razmotriva pri seji federacije.

Na razpravo pride kegljanje, dali bo letos kaj kegljaških teamov. Soglasno sklenjeno, da se s tem nadaljuje kar smo pričeli pretečeno pomlad; le glede vodstva si še nismo na jasnem, kdo bo, ker bo treba izbrati dobrega managerja. Tozadevno se odobri, da se da ponudba za to na podružnico, ki naj izberejo za to iz svojega članstva kakega zmogljega člana in ti naj si potem izberejo izmed sebe najboljšega, ki bi bil pripravljen sprejeti načelnštvo pri kegljanju.

Se razpravlja o kampanji in končno sklene, da se prične kampanja za novo članstvo 1. novembra, ter se konča 1. maja.

Ker je dnevni red iscrpan predsednik zaključil zborovanje ob 12:40.

Anthony Rudman,
gl. predsednik.
Jože Grdina,
zapisnikar.

DELO DOBIJO

Za kuhanje

Sprejme se kuharico za nočni klub, da bi kuhala samo v petek in soboto ponoči. Najraje tako iz Collinwooda ali Euclida. Pokličite IV 1072. (179)

Short Order Cook

Young woman wanted for short order cook to work mornings. No experience necessary. Call at Sorn's Restaurant, 6036 St. Clair Ave. EN 5214. (178)

ZA PREKLADANJE TOVORA

Nickel Plate tovorno skladišče E. 9th St. in Broadway Plača 93 1/2 na uro Cas in pol za nad 8 ur Zglasite se pri Mr. George J. Wulff .. Nickel Plate R. R. Co. E. 9th & Broadway (177)

MALI OGLASI

Trgovski prostor naprodaj

Naprodaj je trgovski prostor na vogalu St. Clair Ave. in 74. ceste. Je zidano poslopje v eno nadstropje, prodajalna v obsegu 34x44 čevljev, polna klet, plinska gorkota. Idealni prostor za trgovino z mehkiimi pijačami ali mesnico. Zadej je tudi lesena hiša z 6 sobami in 6 garaž. Cena je \$17,800. Prodaja izključno

Mr. Polak
Fraser Realty
910 Guardian Bldg.
CHerry 6213. (177)

Gostilna naprodaj

Z licenco D-5, na prometni cesti. Nahaja se na 7265 Broadway Road, S. W. 10 milj od sredine mesta. Cena je \$13,000. Vprašajte za podrobnosti na gornjem naslovu. (178)

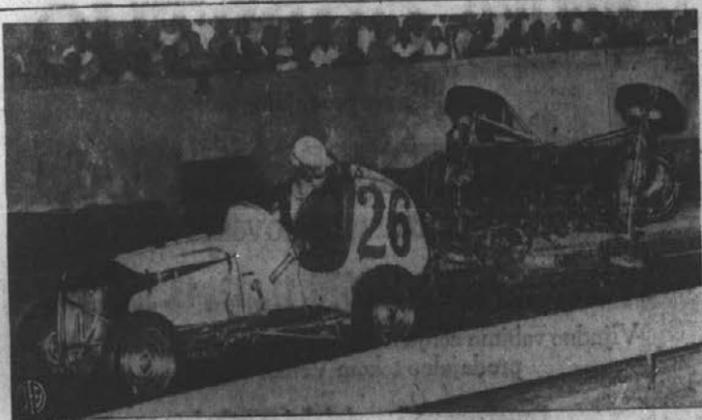
Iščejo stanovanje

Družina 4 odraslih z 1 otrokom išče stanovanje 6 sob ali manj. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EX 2770. (180)

Hiša za 2 družini

Naprodaj je hiša za 2 družini na 60. cesti blizu Prosser Ave. Imam še več drugih hiš naprodaj za 1 ali 2 družini. Za podrobnosti pokličite

George Kasunic
HE 8056. (177)

Harry Turner, v dirkalnem avtu št. 26, se ni mogel vzdržati, da bi se ne bi bil ozrl nazaj, ko se je eden njegovih tovarišev dirkačev s svojim avtom zaletel v njegov avto in prevrnil in se vrnil po dirkalnem prostoru s 100 čevljev v daljavo. Slika je bila posneta ob priliki dirk malih avtov v Chicagu.

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja
pisal IVAN ZOREC

"Da, tudi ves njegov rod je med nami v časteh že let sto in sto. Škoda, preveč na nič je prišel."

"Moj oče še pomni, da je Trlepovina bila starobitna, svobodna domačija, oče tegale Trlepa je pa ni več zmogel. Kaj stori? Gre in se proda stiške-mu samostanu. Kmalu se pri-smehja beli menih, mu odstriže dolge svobodnjaške lase in ga na lahko udari, češ, zdaj si pa naš tlačan."

"Tudi jaz sem že dosti slišal o tem. Pravijo, da bi se bil še kako izmotal, če ga žužemperška graščina ne bi bila toliko pestila in lovila za neki dolg."

"Umeknil se je v varstvo o-patove krive palice."

"Tačas morda res ni mogel drugače, domačije, svobode je pa le škoda še zdaj."

"Tlačanska je zdaj Trlepo-vina, tlačan je Trlep, vendar mož, velmož še zmerom . . ."

Kavkljanje se tlačanom za-tekne, Trlep sam, glejte, je že tu, z njim pa tisti tuji. Vse je tiho, le brst na ognju pok-lja. Trlep se mirno ozre po mžeh in jim pove, kdo so ti, "Ljudje božji," začne potlej, čas, glejte, je tak, da se mo-ramo skrivati v noč in hosto, če se nam je pomeni kaj svo-jeja. Skrivamo se, molčimo, vemo pa vsi, kaj nas peče in boli . . ."

Tlačani poprimejo in zaženo v en glas, češ da se še ne upi-rajo, ko jim gospoda jemlje pridelke in naklada prevelike davke; potrpijo, ko jih zapira-jo in tepo zaradi lovske kriv-de; tudi pravdača se otepajo le, če jih dere že preživo; še cari-narja prebolijo radi ali neradi; ko pa se jim skruni tudi druž-i na in po hudovernikih še vera pači, je prehudo in vsega te-ga preveč. Dokler se ne vrne stara pravda in ne da večja svoboda, ne bo dobro.

Hrvata sta se spogledovala in si kimala.

"Res je, kar pravite," se Tr-lep spet oglasi; "ne samo po na-ših, tudi po gosposčinah drugod je velik joj; pa to vam dopo-vesta tale dva hrvaška hodota-ja."

Starejši Hrvat že stoji na de-beli skali, ki se je kdaj utrga-la iz visokega skalovja.

"Bratje," govori, naš vojarin

je hodotajev poslal povseh va-ših krajih, da bi vsi, ki vam svobode, vkup skočili in se za-njo bili."

"Aha . . . aha . . . kar daj-mo se . . ." mu segajo v bese-do.

"Nam se godi strašno, vam ne dosti bolje," se Hrvat vne-ma in pripoveduje, kako grd in trd je mogočni graščak Ta-hi. Pogan je, drugoverec, luteran. Pogansko mu je tudi srce. Kdor se mu količkaj zameri, ga požene z domočije; če se gradu spridi vino, ga razdeli med tlačane, ki ga morajo krvavo plačati, sicer so ob konja ali vola; tlačanke, dokler so mlade in le-pe, niso varne ne doma ne na polju, saj jih kakor jastrebe v gnezdo grajski na konju odna-sajo v grad. Ta-hi je Iliji Gre-goriču, našemu vojarinu, vzel posestvo, dve sto zlatnikov vred-no med brati . . . In kako se premnogi tlačani mučijo v grajski vozi in kako jih prepejajo do mrtvega, ni mogoče razložiti po vsej pravici. Vsaka sol-za pade na trd kamen, vsak vz-dih odpihne veter . . ."

"O, saj tudi po naših krajih ni dosti bolje!" vpije tlačan s Krajinskih Sel. "Ko stegnem pete, bo moj sin moral gospo-ski podariti konja ali vola sam-o zato, da ga pusti na doma-čiji."

"In če se omoži grajska hči, ji moramo doto zbrati in dati mi!" tožijo še drugi. "Kokoši in jajec jim pa tako ni zadosti nikoli."

"Z vami," hodotaj roti, "smo si sosedje in govorimo skoraj isti jezik — pomagajmo si, u-darimo!"

"Pa res, udarimo!" vpijejo vsi. "Nočemo več tlačaniti kri-vični gospod, nobenih davščin ji ne damo več, svoji bodimo na svoji zemlji, pokoriti se ho-čemo samo še cesarju!"

"Z vsemi, kar je prave in ja-re gospode, moramo pomesti!" vpije Krajinčan in si molze brado, že plesnivo in skopo ka-kor oves ob slabi letini. "Pre-zenimo vso gospodo, oplenimo gradove in jih poderimo, sicer se zlodej gosposki spet zaredi! — Ali ne, moža Hrvatarja?"

"Ne, ni tako!" hodotaj odma-juje z glavo. "Vsak podrti grad bi spet postavljaj tlačan, morala bi ga sila, ki ji z nobe-nim uporom ne bi bil kos. Mi marveč hočemo le postrašiti go-spodo, da bi se omečila in nam vrnila staro pravdo; tudi pobli-jali je ne bomo, če nas sama ne prisili."

Trlep, ki že ves čas težko posluša prevroče besedičenje, se oddehne po tej Hrvatovi mod-riji.

"Prisegamo na Boga!" od-ne boste izdajali!" jih hodotaj spet vžiga.

"Prisegamo na Boga!" od-govarjajo.

"In da boste poslušni vojari-nu, ki si ga izberete!"

"Prisegamo!"

"Tako pojdite in hodotajev pošljite od vasi do vasi, šču-va-je, da se ves moški ljud upre. Vendar bodite previdni, da go-spoda ne zavoha, kaj kuhamo. Ne bodite preglasni; molče, skri-ričaj si brusite nož, koso, sek-i-ro pripravljate bete in čekane, grjače in cepce. . .!"

"Kako pa bi se poznal tisti, ki je za upor?"

"Za klobukom naj nosi vej-ice zelenke ali bršlina."

"In kdaj nam je udariti?"

"Naš vojarin razpošlje hodo-tajev s petelinjim peresom za klobukom. Ko ga zagledate, vedite, da je ura udarila . . ."

"Zmagali bomo, ker zmagati moramo!" se oglasi še drugi ho-dotaj. "V boju je zmaga, to vedimo, pa bo dobro!"

"Hrvat je zgovoren vsak," se tlačan nasmehne sosedu. "Nas enega še pretenta, tako zlahka pa se graščak ne da."

"Da, zgovoren ti je Hrvat; ne bi mu ustavljal jezika, pa če mu koren porineš v usta."

"Stojte!" se deseti brat rine v opredje. "Naj še jaz zinem katero!"

"Le razderi jo, pravo in um-no!"

"Da proč z gospodo, pravite, in sem s svobodo? Kaj je svoboda?"

"Povej ti, ki veš vse!"

"Da svoje denjanje uravna-vaš po lastni volji, kakor ti ve-leva preudarek uma."

"No, vidiš, to je svoboda!"

"Če bi vi res po lastni volji uravnali svoje dejanje, ne bi bi-li svobodni, sužnji bi bili svojih strasti in razbrzdaniosti."

"Kaj pa blodiš zdaj?"

"Vse zlo spreminite v ljube-zen, pa boste svobodni."

"Katero zlo misliš, ne vemo. Kako bi vedeli? Če misliš tlako, misliš prav."

"Vsakdo ima svojo misel in svojo vest," je deseti brat poča-si govoril. "In če gospodo res opravite, preženete, kaj pa po-tlej?"

"Sami svoji bomo, kaj ne ra-zumeš?"

"Hm . . . Vsi prav dobro ve-ste, kako tudi jaz mrzim gospo-do, pa vendar rečem in pravim: Najsi so vam roke še tako mo-čne in poštene, zatorej pa le niso, da bi krotile drhal, kakr-šna ste vi! Povodec naj se vam narahlja samo malo, pa se po-grizete in pogubite med seboj, ker ste neposlušni in ker vam je srce brez ljubezni do bližnje-ga . . ."

Iz ozadja v temi mrmrajo, naravnost in glasno se nihče ne upa upirati.

"Več pravijo, več svobode vam pa vendarle gre. In nihče se zmaga ne bi bolj veselil kakor jaz, ker gospodi prav nekrštan-sko privoščim vse hudo."

"Saj tudi mi, tudi mi!"

"Samo ne pozabite, da v bo-ju zmaga samo ena stran, dru-ga stran je pa tepena, pobi-ta."

"Zmagamo, pravica je na na-ši strani."

"Je, res je, na strani gospo-ske je pa moč. In po navadi zmaguje, kdor ima moč. To premislite, tega ne pozabite, ko se jih lotite!"

"Nič se ne bojimo, dosti nas je, močni in složni smo — za staro pravdo se ženemo!"

"Prav, prav. Dosti vas je, svojo pravdo poznate. Ali go-spoda ima tudi svojo pravdo. Ne uženete je kar tako. Če

zmaga ona, vas ne bo božala." Deseti brat se umekne, tlača-ni se gledajo in molčijo.

"Lani o svetem Juriju smo hodotajev poslali do samega ce-sarja," se Hrvat spet oglasi. "Nič ni pomagalo, to zimo smo morali udariti."

"O, saj smo bili z vami."

"In gospoda vas je pri Kr-

škem in Brežicah vse pobila do-nog in razgnala na vse vetro-ve!" se deseti brat vtika iz oza-dja.

"Kajpak," godrnjajo, "ker ste Hrvatje s pripravami meč-kali tja do sredozimcev."

(Dalje prihodnjije)

Darujte za Rdeči križ!

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Mr. Pig iz Milford, Ill. se prav gotovo ne zaveda, da ga omiva najlepše dekle iz okraja. Mr. Pig (mrjasec) je dobil prvo nagrado na razstavi prašičev Hampshire pasme. Lastuje ga dekličin oče Fred Miller.

Ne vpoštevalo napisov. — Varnostni oddelek pri B. F. Goodrich Co. v Akron, Ohio je opazoval v koliko delavci oziroma uslužbenci te tovarne vpoštevalo varnostni napis pred tovarno. Pokazalo se je, da 42 odstotkov ženskih sploh ni vpoštevalo napisov "Keep right," pa tudi moški niso popolni, kajti 18 odstotkov teh se ni oziralo na napis.

STEVE F. PIRNAT

6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio—HE 3500

POŠILJA DENARNA NAROČILA v Evropske države, vse pošiljave so jamčene.

PRODAJA ZABOJE za obleko in jestvine, sprejema pakete ter vse po-trebno uredi za odposlati v stari kraj.

VERSI URADNE NOTARSKE POSLE; za točno in vpludno postrežbo se cenjeni rojaki lahko zaupno obrnete na naš urad.

STEVE F. PIRNAT

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagi, na naslovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na željo razne oglase, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

Pozor gospodarji hiš!

Kadar potrebuje vaša streha popravila, kritja z asfaltem ali škrlja, popravilo šlebov ali novih, se z vso sanasiljivostjo obrnite do nas, ki smo že nad 35 let v tem podjetju in dobro poznamo tudi mnogim Slovencem. Plačate lahko prav na lahke obroke.

The Elaborated Roofing Co.

MEIrons 0033 6115 LORAIN AVE. GARfield 2434

Kadar pokličete, vprašajte za MR. GEORGE F. LOZICH

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAK
HE 2730, 1146 E. 61st St.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK OVEJBAR, lastnik.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER" kateremu je znižana cena in stane samo: \$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

V BLAG SPOMIN

DVANAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE IN NIKOLI
POZABLJENE HČERKE
IN SESTRICE

Alice Benčin

ki je v cvetju angeljskega življenja
preminila dne 10. sept. 1935.

Draga hčerka in ljuba sestrice Da-nes, od dvanajsti obletnici Tvoje pre-zgodnje smrti, klečimo na Tvojem grobu in močno žalostni kličemo Tvo-je sladko ime. V solzah utopljeni izro-čamo žele k Bogu: Daj naši hčerki in sestrici mirni počitek do svidenja.

Žalujodi:

JOHN in ANGELA BENČIN, starši;
JOHN in STANLEY, brata.

Cleveland, Ohio, 10. septembra 1947.

Gornik's Stores for Men

NAZNaNJAJO

VELIKO ODPRTIJO

njih nove prodajalne na

22346 LAKE SHORE BOULEVARD

V NOVEM OBREZEM TRGOVSKEM CENTRU

V ČETRTEK, PETEK in SOBOTO, 11., 12., 13. SEPT. 1947

Vljudno vabimo cenjeno občinstvo, da posetijo našo novo prodajalno tekem Velike Odprtije.

Drugi dve naši prodajalni se nahajata na

6217 St. Clair Ave. in na 715 E. 185 St.